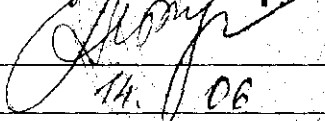

Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь

Вучэбна-метадычнае аб'яднанне ВНУ
Рэспублікі Беларусь па гуманітарнай адукацыі

ЗАЦВЯРДЖАЮ

**Першы намеснік
Міністра адукацыі
Рэспублікі Беларусь**

_____ А.І. Жук
_____ 14. 06. 2011 г.

Рэгістрацыйны № ТД-Р. 155/тып.

**ГІСТОРЫЯ НАВЕЙШАГА ЧАСУ
КРАІН АЗІ, АФРЫКІ І ЛАЦІНСКАЙ АМЕРЫКІ**
Тыпавая вучэбная праграма
для вышэйшых навучальных устаноў па спецыяльнасці
1-21 03 01 Гісторыя (па накірунках)

УЗГОДНЕНА

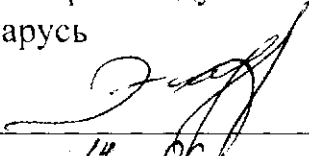
Старшыня Вучэбна-метадычнага
аб'яднання ВНУ Рэспублікі
Беларусь па гуманітарнай адукацыі

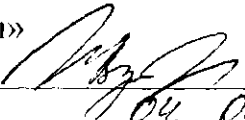
_____ У.Л. Клюня
_____ г.

УЗГОДНЕНА

Начальнік Упраўлення вышэйшай і
сярэдняй спецыяльнай адукацыі
Міністэрства адукацыі Рэспублікі
Беларусь

_____ Ю.І. Міксюк
_____ 14. 06. 2011 г.

І прарэктар па вучэбнай і выхаваўчай
работе Дзяржаўнай установы адукацыі
«Рэспубліканскі інстытут вышэйшай
школы»

_____ В.І. Шупляк
_____ 04. 05. 2011 г.

Эксперт-нормакантралёр

_____ Н.П. Лукашанец
_____ 04. 05. 2011 г.

Мінск 2010

ісв. навейшага часу краіне Аўі, Аўіі і А.

СКЛАДАЛЬНІКІ:

У. С. Кошалеў, загадчык кафедры гісторыі новага і навейшага часу Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта, доктар гістарычных навук, прафесар;

Г. А. Космач, загадчык кафедры новай і навейшай гісторыі Установы адукацыі «Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт» імя М.Танка, доктар гістарычных навук, прафесар;

Я. Г. Колб, дацэнт кафедры гісторыі новага і навейшага часу Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта, кандыдат гістарычных навук, дацэнт;

В. М. Пісараў, дацэнт кафедры гісторыі новага і навейшага часу Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта, кандыдат гістарычных навук, дацэнт.

РЭЦЭНЗЕНТЫ:

Кафедра ўсеагульнай гісторыі Установы адукацыі «Гродзенскі дзяржаўны ўніверсітэт імя Я. Купалы»;

Л. М. Сямёнава, прафесар кафедры паліталогіі і гуманітарных дысцыплін Прыватнай установы адукацыі «Інстытут парламентарызма і прадпрымальніцтва», кандыдат гістарычных навук, дацэнт.

РЭКАМЕНДАВАНА ДА ЗАЦВЯРДЖЭННЯ Ё ЯКАСЦІ ТЫПАВОЙ:

Кафедрай гісторыі новага і навейшага часу Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта (пракакол № 4 ад 21 студзеня 2010 г.);

Навукова-метадычным саветам Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта (пракакол № 3 ад 11 лютага 2010 г.);

Навукова-метадычным саветам па гуманітарных спецыяльнасцях Вучэбна-метадычнага аб'яднання вышэйшых навучальных устаноў Рэспублікі Беларусь па гуманітарнай адукацыі (пракакол № 1 ад 11 сакавіка 2010 г.)

Адказны за рэдакцыю: У. С. Кошалеў.

Адказны за выпуск: Я. Г. Колб.

ЗМЕСТ

Глумачальная запіска	4
Прыкладны тэматычны план	6
Змест вучэбнай дысцыпліны	7
Літаратура	27

ТЛУМАЧАЛЬНАЯ ЗАПІСКА

Праграма дысцыпліны “Гісторыя навейшага часу краін Азіі, Афрыкі і Лацінскай Амерыкі” распрацавана ў адпаведнасці з адукацыйным стандартам Вышэйшай адукацыі. Першая ступень. Спецыяльнасць 1-21 03 01 “Гісторыя (па накірунках)”.

Праграма па навейшай гісторыі краін Азіі, Афрыкі і Лацінскай Амерыкі мае мэтай вывучэнне студэнтамі вялікага спектра сацыяльна-эканамічных, палітычных і культурных працэсаў, якія адбываліся ў гэтых краінах у навейшы час. Праграма змяшчае як тэарэтычнае асэнсаванне агульнага і асаблівага, так і вялізны фактычны матэрыял. Задача студэнтаў заключаецца ў спасціжэнні агульных заканамернасцяў развіцця чалавечага грамадства і сваеасаблівых формаў іх прыўлення ва ўсходніх і лацінаамерыканскай цывілізацыях.

Змест праграмы адлюстроўвае вельмі важныя працэсы, якія развіваліся ў краінах Азіі, Афрыкі і Лацінскай Амерыкі ў навейшы час – пачатак крызісу, яго паглыбленне і паступовы распад каланіяльнай сістэмы імперыялізму; этапы, формы і метады нацыянальна-вызваленчай барацьбы, утварэнне незалежных дзяржаў на афра-азіяцкім кантыненте; умацаванне эканамічнай і палітычнай самастойнасці краін Лацінскай Амерыкі; правядзенне сацыяльна-эканамічных рэформаў і выбар шляхоў эканамічнага і палітычнага развіцця краінамі Азіі і Афрыкі; уплыў рэлігійных фактараў на эканамічныя, сацыяльныя і палітычныя працэсы ў краінах Азіі, Афрыкі і Лацінскай Амерыкі; месца і роля гэтых краін у інтэграцыйных працэсах сусветнага супольніцтва і міжнародных адносінах другой паловы XX – пачатку XXI стагоддзя.

Мэта вывучэння дысцыпліны: фарміраванне ў студэнтаў комплекснага прадстаўлення аб асноўных тэндэнцыях і асаблівасцях сацыяльна-эканамічнага, палітычнага і духоўнага развіцця вядучых краін Азіі, Афрыкі і Лацінскай Амерыкі ў 1918 г. – пачатку XXI ст.

Асноўнымі задачамі выкладання дысцыпліны «Гісторыя навейшага часу краін Азіі, Афрыкі і Лацінскай Амерыкі» з’яўляюцца:

- фарміраванне і развіццё гістарычнага мыслення студэнта;
- фарміраванне прафесійных кампетэнцый гісторыка;
- раскрыццё агульных тэндэнцый і спецыфікі развіцця вядучых краін краін Азіі, Афрыкі і Лацінскай Амерыкі ў 1918 г. – пачатку XXI ст.

У выніку вывучэння дысцыпліны студэнт павінен **ведаць:**

- асноўныя тэорыі сусветна-гістарычнага працэсу ў адпаведнасці з фармацыйным, цывілізацыйным, культуралагічным і іншымі сучаснымі падыходамі;
- асаблівасці гістарычнага развіцця краін Азіі, Афрыкі і Лацінскай Амерыкі ў навейшы час;
- спадчыну духоўнай і матэрыяльнай культуры цывілізацый Азіі, Афрыкі і Лацінскай Амерыкі ў навейшы час;

умець:

- прымяняць сучасныя метадалагічныя падыходы і тэорыі грамадскага развіцця пры характарыстыцы сусветна-гістарычнага працэсу ў навейшы час;
- тлумачыць уплыў розных цывілізацыйных фактараў на сацыяльна-эканамічнае, палітычнае, этнаканфесійнае і культурнае развіццё асобных краін, цывілізацый і рэгіёнаў свету;
- аналізаваць асаблівасці гістарычнага развіцця краін Азіі, Афрыкі і Лацінскай Амерыкі ў навейшы час;
- ацэньваць асноўныя дасягненні духоўнай і матэрыяльнай культуры краін Усходу і Лацінскай Амерыкі ў навейшы час.

Тыпавая вучэбная праграма па дадзенай дысцыпліне складзена на аснове найноўшых дасягненняў айчынай і сусветнай гістарычнай навукі. Праграма курса «Гісторыя навейшага часу краін Азіі, Афрыкі і Лацінскай Амерыкі» адлюстроўвае пераемнасць з папярэднімі і сумежнымі дысцыплінамі (гісторыя новага часу, гісторыя навейшага часу, гісторыя новага часу краін Азіі, Афрыкі і Лацінскай Амерыкі, гісторыя паўднёвых і заходніх славян і інш.), што забяспечвае комплекснасць і цэласнасць вывучэння студэнтамі гістарычнага працэсу.

Праграма нацэлявае на выкарыстанне эфектыўных педагагічных метадык і тэхналогій, якія накіроўваюць студэнтаў на пошукі новых ведаў, набыццё вопыту самастойнага вырашэння разнастайных задач:

- тэхналогіі праблемна-модульнага навучання;
- тэхналогія вучэбна-даследчай дзейнасці;
- праектныя тэхналогіі;
- камунікатыўныя тэхналогіі (дыскусія, прэс-канферэнцыя, навучальныя дэбаты і іншыя актыўныя формы і метады),
- метады кейсаў (аналіз сітуацыі).

Для кіравання навучальным працэсам і арганізацыі кантрольна-ацэначнай дзейнасці педагогам рэкамендуецца выкарыстоўваць рэйтынжавыя, крэдытна-модульныя сістэмы ацэнкі вучэбнай і даследчай дзейнасці студэнтаў.

Праграма змяшчае спіс вучэбнай і навуковай літаратуры, вывучэнне якой дазваляе пашырыць і паглыбіць веды студэнтаў па навейшай гісторыі краін Азіі, Афрыкі і Лацінскай Амерыкі.

Вывучэнне навейшай гісторыі краін Азіі, Афрыкі і Лацінскай Амерыкі максімальна разлічана на 252 гадзіны, у т. л. 136 гадзін аўдыторных (82 гадзін лекцый, 54 гадзін практычных заняткаў). Дысцыпліна, як правіла, вывучаецца на працягу 6-га і 7-га семестраў, у якасці выніковай справаздачы у 6-м семестры рэкамендуецца залік, у 7-м – экзамен.

ПРЫКЛАДНЫ ТЭМАТЫЧНЫ ПЛАН

№ п/п	Назвы раздзелаў	Колькасць гадзін		
		Аўдытор- ных	Лекцыі	Семі- нары
1.	Уводзіны	2	2	
2.	Крызіс каланіяльнай сістэмы. Нацыянальна-вызваленчы рух.	6	4	2
3.	Краіны Далёкага Усходу ў 1918 – 1945 гг.	10	6	4
4.	Краіны Блізкага і Сярэдняга Усходу ў 1918 – 1945 гг.	8	4	4
5.	Краіны Паўднёвай і Паўднёва-Усходняй Азіі ў 1918 – 1945 гг.	10	6	4
6.	Краіны Афрыкі ў 1918 – 1945 гг.	6		4
7.	Краіны Лацінскай Амерыкі ў 10 – 20-х гг. XX ст.	12	8	4
8.	8. Краіны Лацінскай Амерыкі ў 30 – 40-х гг. XX ст.	16	10	6
	<i>За семестр</i>	<i>62</i>	<i>40</i>	<i>28</i>
9.	Крах каланіяльнай сістэмы. Выбар шляху развіцця.	10	6	4
10.	Краіны Далёкага Усходу ў 1945 г. – пач. XXI с.	12	6	6
11.	Краіны Блізкага і Сярэдняга Усходу ў 1945 г. – пач. XXI ст.	10	6	4
12.	Краіны Паўднёвай і Паўднёва-Усходняй Азіі ў 1945 г. – пач. XXI ст.	8	6	2
13.	Краіны Афрыкі ў 1945 г. – пач. XXI ст.	6	4	2
14.	Краіны Лацінскай Амерыкі ў 40-70-х гг. XX ст.	12	8	4
15.	Краіны Лацінскай Амерыкі ў 80-х гг. XX ст. – пач. XXI ст.	10	6	4
	<i>За семестр</i>	<i>68</i>	<i>42</i>	<i>26</i>
	Усяго	136	82	54

ЗМЕСТ ВУЧЭБНАЙ ДЫСЦЫПЛІНЫ

1. УВОДЗІНЫ

Прадмет і задачы курса гісторыі краін Азіі, Афрыкі і Лацінскай Амерыкі ў навейшы час. Агульныя і адметныя рысы развіцця ў параўнанні з краінамі Захаду.

Асноўныя прынцыпы і асаблівасці перыядызацыі навейшай гісторыі краін Азіі, Афрыкі і Лацінскай Амерыкі. Навейшая гісторыя гэтых краін у асветленні савецкай і постсавецкай гістарыяграфіі. Шматварыянтнасць падыходаў да яе вывучэння: фармацыйны, цывілізацыйны, сінтэзаваны.

Асноўныя крыніцы, вучэбная літаратура, даследаванні, даведнікі па навейшай гісторыі краін Азіі, Афрыкі і Лацінскай Амерыкі.

1. КРЫЗІС КАЛАНІЯЛЬнай СІСТЭМЫ. НАЦЫЯНАЛЬНА-ВЫЗВАЛЕНчы РУХ

Сацыяльна-эканамічнае развіццё. Краіны Азіі і Афрыкі ў сусветнай сістэме гаспадаркі. Паглыбленне дыферэнцыяцыі каланіяльных і залежных краін. Асаблівасці эканамічнага развіцця рэгіёнаў.

Узаемадзеянне традыцыйных і новых укладаў. Рост нацыянальнага капіталу. Супярэчнасці прамысловага развіцця. Аграрнае пытанне і спробы яго вырашэння.

Змены ў сацыяльнай структуры грамадства. Сацыяльная дыферэнцыяцыя, яе незавершанасць. Узаемадзеянне новых і традыцыйных сацыяльных структур. Працэс урбанізацыі. Абвастрэнне сацыяльных праблем.

Нацыянальна-вызваленчы рух. Крызіс традыцыйнага каланіялізму пасля Першай сусветнай вайны. Мандатная сістэма. Спробы пашырэння сацыяльнай базы і ўмацавання каланіяльнага рэжыму.

Унутраныя і знешнія фактары развіцця нацыянальна-вызваленчага руху. Камітэртн і нацыянальна-каланіяльнае пытанне. Характэрныя рысы і асноўныя этапы развіцця нацыянальна-вызваленчага руху. Асаблівасці антыкаланіяльнай барацьбы ў розных рэгіёнах. Стварэнне грамадскіх арганізацый, палітычных групавак, партый, рухаў. Рэлігія як адзін з асноўных фактараў палітычнага жыцця. Роля ў ім інтэлігенцы і арміі Барацьба за палітычную незалежнасць і самастойнасць і яе першыя вынікі. Некапіталістычны шлях развіцця.

Ідэалогія нацыянальнага вызвалення, разнастайнасць яе састаўных частак. Гандызм, суньятсенізм, кемалізм, мархаэнізм і інш. Панцюркізм і пантуранізм у Турцыі. Панісламізм і панарабізм у арабскіх краінах. Уплыў анархізму і марсізму-ленінізму на грамадскую думку.

Матэрыяльная і духоўная культура народаў Азіі і Афрыкі. Асноўныя напрамкі развіцця адукацыі. Намаганні па ліквідацыі непісьменнасці.

Школьная і вышэйшая адукацыя і іх асаблівасці на Ёсходзе. Нацыянальныя навуковыя цэнтры і школы, фарміраванне навукова-тэхнічнай інтэлігенцыі.

Мастацкая культура, асноўныя напрамкі яе развіцця. Ідэі нацыянальнага вызвалення ў мастацкай культуры народаў Азіі і Афрыкі. Сувязь традыцыйнага і новага ў мастацтве.

Роля рэлігіі ў духоўным жыцці ўсходніх грамадстваў. Асноўныя рэлігійныя сістэмы і плыні. Рэфармацыя і адраджэнне рэлігіі. Асаблівасці распаўсюджвання ісламу. Фундаменталізм і рэфармізм у ісламе.

Змены ў ладзе жыцця і светапоглядзе насельніцтва. Уплыў навукова-тэхнічнага прагрэсу і ідэй Захаду.

2. КРАІНЫ ДАЛЁКАГА УСХОДУ Ў 1918 – 1945 гг.

Манголія. Прычыны сацыяльна-эканамічнай і культурнай адсталасці краіны ў пачатку навейшага часу. Ламаізм і яго роля ў грамадскім жыцці. Асаблівасці палітычнага развіцця. Акупацыя краіны кітайскімі мілітарыстамі і рускімі белагвардзейцамі.

Знешнія і унутраныя перадумовы рэвалюцыі 1921 г., яе характар. Вызваленне краіны і абвешчэнне МНР. Некапіталістычны шлях развіцця Манголіі. Змены ў эканамічным, сацыяльным і палітычным жыцці краіны. Канстытуцыя 1940 г. Курс на савецкую мадэль сацыялізму.

Умацаванне знешнепалітычнага становішча МНР, адбіццё японскай агрэсіі. МНР у час Другой сусветнай вайны.

Кітай пасля Першай сусветнай вайны. Праблемы нацыянальнай незалежнасці і аб'яднання краіны. Рух “4 мая 1919 г.”, рашэнні Вашынгтонскай канферэнцыі. Рабочы і сялянскі рух. Стварэнне камуністычнай партыі Кітая, яе асаблівасці. Урад Сунь Ятсена ў Гуанчжоў. Стварэнне адзінага фронту, яго характар. Пагадненне з СССР 1924 г.

Рэвалюцыя 1925-1927 гг., яе асноўныя этапы, характар, асаблівасці. Паўночны паход. Крызіс і распад адзінага фронту. Вынікі рэвалюцыі. Кітай пад уладай Гаміньдана. Сацыяльна-эканамічная палітыка Гаміньдана, яе вынікі.

Савецкі рух у Кітаі. Сацыяльна-эканамічныя, палітычныя і культурныя пераўтварэнні ў савецкіх раёнах. Паходы Гаміньдана супраць КПК. Асобны раён.

Агрэсія Японіі ў Паўночна-Уходнім Кітаі. Ліга Нацый і японская агрэсія. Пачатак вайны з Японіяй. Стварэнне адзінага нацыянальнага антыяпонскага фронту. Міжнароднае становішча Кітая. Крызіс адзінага нацыянальнага фронту. Асобны раён у 1941 – 1944 гг. “Рух за ўпарадкаванне стылю”. Паражэнне войскаў Гаміньдана ў 1944 г. Палітыка ЗША ў Кітаі. Разгром японскага імперыялізму. Стварэнне рэвалюцыйнай базы у Маньчжурый. Адносіны паміж Гаміньданам і КПК.

Карэя. Японскі каланіяльны рэжым у Карэі. Уздым нацыянальна-вызваленчай барацьбы і народнае паўстанне 1919 г. Змены ў японскім каланіяльным рэжыме ў 1920-я гг. Становішча ў нацыянальна-вызваленчым руху. Спробы стварэнне камуністычнай партыі Карэі.

Уздеянне сусветнага эканамічнага крызісу на Карэю. Стварэнне Японіяй ў Карэі і Паўночна-Усходнім Кітаі ваенна-прамысловага комплексу. Пачатак узброенай антыяпонскай барацьбы. Нацыянальна-вызваленчы рух на пярэдадні і ў час Другой сусветнай вайны. Вызваленне Карэі ад японскіх захопнікаў.

Японія пасля Першай сусветнай вайны. Уздым дэмакратычнага руху. Эканамічны крызіс 1920 – 1921 гг. Утварэнне камуністычнай партыі Японіі і яе дзейнасць.

Уздел Японіі ў інтэрвенцыі на савецкім Далёкім Усходзе. Японія на Вашынгтонскай канферэнцыі. Пачатак японска-амерыканскіх супярэчнасцей.

Асаблівасці сусветнага эканамічнага крызісу ў Японіі. Абвастрэнне ўнутрыпалітычнага становішча. Рост агрэсіўнасці японскага імперыялізму. Захоп Паўночна-Усходняга Кітая. Ваенна-фашысцкія групы і пугчы.

Напад Японіі на Кітай у 1937 г. Агрэсія супраць СССР і МНР і яе правал. Падрыхтоўка да вялікай вайны. Ваенна-палітычны саюз з Германіяй. Пакт аб нейтралітэце з СССР. Перамовы з ЗША.

Пачатак вайны на Ціхім акіяне. Пспехі Японіі на першым этапе вайны і іх прычыны. Японскі “новы парадак” у захопленых краінах.

Пагаршэнне ваеннага, эканамічнага і палітычнага становішча Японіі на другім этапе вайны. Рух супраціўлення ў захопленых краінах. Абвастрэнне ўнутрыпалітычнай сітуацыі ў Японіі. Патсдамская дэкларацыя 1945 г. Уступ СССР у вайну з Японіяй. Разгром імперыялістычнай Японіі і яе капітуляцыя.

3. КРАІНЫ БЛІЗКАГА І СЯРЭДНЯГА УСХОДУ Ў 1918 – 1945 гг.

Барацьба Афганістана, Ірана і Турцыі за поўную незалежнасць і яе вынікі. Характар сацыяльна-эканамічных рэформаў у гэтых краінах у міжваенны час.

Становішча арабскіх краін Азіі пасля Першай сусветнай вайны. Асаблівасці мандатнай сістэмы. Арабскі нацыянальна-вызваленчы рух. Барацьба за арабскую нафту. Арабскія краіны Азіі у гады Другой сусветнай вайны.

Афганістан. Асаблівасці сацыяльна-эканамічнага і палітычнага развіцця краіны пасля заканчэння Першай сусветнай вайны. Прыход да ўлады Аманулы-хана і абвясчэнне незалежнасці Афганістана. Трэцяя англа-афганская вайна і яе вынікі. Дагавор з РСФСР 1921 г.

Рэформы урада Аманулы-хана, іх уплыў на грамадскае жыццё. Унутраная і знешняя рэакцыя супраць рэформаў урада. Звяржэнне Аманулы і спыненне рэформаў. Сацыяльна-эканамічнае і палітычнае становішча Афганістана ў 1930-я гг. Афганістан у час Другой сусветнай вайны.

Іран пасля заканчэння Першай сусветнай вайны. Ануляванне нераўнапраўных дагавораў і вывад рускіх войскаў. Англійская акупацыя Ірана і англа-іранскае пагадненне 1919 г. Нацыянальна-вызваленчы рух у Іранскім Азербаджане, Гіляне і Харасане. Утварэнне кампартыі Ірана.

Дзяржаўны пераварот 1921 г. Звяржэнне Каджараў і прыход да ўлады Рэза-шаха. Класавая сутнасць новага рэжыму. Рэформы на карысць

нацыянальнай буржуазіі і новых памешчыкаў. Цэнтралізацыя краіны. Рэпрэсіі супраць рабочага і сялянскага руху.

Знешняя палітыка Ірана напярэдадні Другой сусветнай вайны. Збліжэнне з Германіяй. Саадабадскі пакт. Увод савецкіх і англійскіх войскаў у Іран у 1941 г. Умацаванне дэмакратычнага руху, стварэнне Народнай партыі Ірана. Місія Мільспо і яе вынікі.

Турцыя. Ваеннае паражэнне Турцыі і яе акупацыя войскамі Антанты. Пачатак нацыянальна-вызваленчай барацьбы. “Таварыства абароны правоў”. Дзейнасць М. Кемаля. (Атацюрка). Стварэнне ўрада на чале з М. Кемалем у Анкары. Савецка-турэцкі дагавор 1921 г. і яго значэнне. Перамога турэцкага народа над інтэрвентамі. Абвяшчэнне рэспублікі. Лазанскі мір.

Буржуазныя пераўтварэнні ў Турцыі ў 1920 – 1930-я гг. Асаблівасці капіталістычнага развіцця краіны. Палітыка этатызму. Абмежаванасць і супярэчлівасць буржуазных пераўтварэнняў. Абвастрэнне класавых і нацыянальных адносін у Турцыі. Курдскія паўстанні.

Знешняя палітыка ў Турцыі ў 1920 – 1930-я гг. Пытанне аб пралівах і канферэнцыя ў Мантрэ (1936 г.). Турцыя ў гады Другой сусветнай вайны. Збліжэнне Турцыі з Англіяй і ЗША ў канцы вайны.

Сірыя і Ліван. Сацыяльна-эканамічнае і палітычнае становішча Сірыі і Лівана ў складзе Асманскай Імперыі ў пачатку навейшага часу. Англа-французская акупацыя. Рэжым мандатнай сістэмы ў Ліване і Сірыі.

Барацьба народа Сірыі і Лівана супраць французскіх каланізатараў. Стварэнне арганізацыі нацыянальнага вызвалення. Паўстанне 1925 – 1927 гг. Сялянскі і рабочы рух. Стварэнне Сірыйскай камуністычнай партыі і Народнай партыі. Змены ў каланіяльным рэжыме. Канстытуцыйнае праўленне ў Ліване.

Уздзеянне сусветнага эканамічнага крызісу на Сірыю і Ліван. Новы ўздым нацыянальна-вызваленчай барацьбы ў 1933 – 1936 гг. Стварэнне і дзейнасць Нацыянальнага ўрада ў Сірыі. Контрнаступленне французскага імперыялізму напярэдадні вайны.

Сірыя і Ліван у гады Другой сусветнай вайны. Рух супраціўлення і ваенныя дзеянні на іх тэрыторыі. Абвяшчэнне незалежнасці Сірыі і Лівана. Барацьба за вывад іншаземных войскаў.

Ірак. Сацыяльна-эканамічнае і палітычнае становішча Ірака ў складзе Асманскай Імперыі напрыканцы Першай сусветнай вайны. Англійскі мандатны рэжым. Развіццё нацыянальна-вызваленчага руху. Паўстанне 1920 г. Абвяшчэнне манархіі і стварэнне дзяржаўных інстытутаў. Англа-іракскі дагавор 1930 г. Адмена мандата.

Сацыяльна-эканамічнае і палітычнае развіццё Ірака ў 1930-х гг. Сялянскі і рабочы рух. Стварэнне камуністычнай партыі. Пераварот 1936 г. Урад нацыянальных рэформаў і яго дзейнасць. Ірак у гады Другой сусветнай вайны. Дзяржаўны пераварот 1941 г. і яго характар. Акупацыя Ірака англійскімі войскамі. Паўстанне 1943 – 1945 гг. у Іракскім Курдзістане.

Становішча Аравіі пасля заканчэння Першай сусветнай вайны. Барацьба паміж Хіджамам і Недждам. Перамога Неджда і збіранне ім

аравійскіх зямель. Палітыка Англіі ў Аравіі. Заваёва Хіджаза. Мусульманскі кангрэс 1926 г.

Умацаванне феадальнай цэнтралізацыі. Асаблівасці сацыяльна-палітычнага развіцця. Рух іхванаў. Грамадзянская вайна. Абвяшчэнне Каралеўства Саудаўская Аравія. Вайна з Йеменам. Эканамічнае становішча Саудаўскай Аравіі. Барацьба імперыялістычных дзяржаў за аравійскую нафту. Нафтавыя канцэсіі. Саудаўская Аравія ў гады Другой сусветнай вайны. Умацаванне пазіцый ЗША.

4. КРАІНЫ ПАЎДНЁВАЙ І ПАЎДНЁВА-УСХОДНЯЙ АЗІІ

Ў 1918 – 1945 гг.

Брытанскі каланіяльны рэжым у Індыі і Бірме. Нацыянальна-вызваленчы рух. Рэформы 1930-х гг.

Каланіяльная палітыка Галандыі ў Інданезіі. В'етнам у складзе Індакітайскага Саюза.

Індыі пасля заканчэння Першай сусветнай вайны. Абвастрэнне супярэчнасцей паміж нацыянальнай буржуазіяй і брытанскім імперыялізмам. Гандзі і яго дзейнасць. Уздым нацыянальна-вызваленчага руху ў 1918 – 1922 гг. Рабочы рух. Стварэнне прафсаюзаў і першых марксісцкіх групавак. Акт 1919 г. аб кіраванні Індыяй. Пераўтварэнні ў ІНК.

Новая расстаноўка сіл у ІНК у час стабілізацыі. Свараджысты. Дзейнасць М. Гандзі і яго прыхільнікаў. Утварэнне камуністычнай партыі. Уздым нацыянальна-вызваленчага руху у час сусветнага эканамічнага крызісу. Канферэнцыі “круглага стала”.

Змены ў эканамічным жыцці Індыі пасля сусветнага эканамічнага крызісу. Становішча ў ІНК. Рабочы і сялянскі рух у сярэдзіне 1930-х гг. Канстытуцыя 1935 г. і адносіны да яе палітычных партый Індыі. Антыфашысцкі і антываенны рух. Абвастрэнне нацыянальнага пытання ў Індыі. Мусульманская Ліга і ІНК.

Індыя ў час Другой сусветнай вайны. Адносіны да вайны палітычных партый. Антыанглійскі рух у 1942 – 1944 гг. Пагадненне паміж ІНК і Мусульманскай Лігай 1945 г. Крызіс брытанскага каланіяльнага рэжыму ў Індыі.

Бірма пасля заканчэння Першай сусветнай вайны. Брытанскі каланіяльны рэжым. Нацыянальна-вызваленчы рух у 1920-я гг. Стварэнне Генеральнай рады бірманскіх асацыяцый (ГРБА). Сялянскі рух.

Уплыў сусветнага эканамічнага крызісу на Бірму. Народнае ўзброенае паўстанне 1930 – 1932 гг. Змены ў каланіяльнай палітыцы Вялікабрытаніі. Рух такінаў і утварэнне камуністычнай партыі Бірмы.

Акупацыя Бірмы Японіяй. Антыфашысцкая ліга народнай свабоды. Узброенае паўстанне і вызваленне Бірмы.

Інданезія. Асаблівасці сацыяльна-эканамічнага развіцця краіны пасля Першай сусветнай вайны. Каланіяльны рэжым і іншаземны капітал у Інданезіі.

Развіццё нацыянальна-вызваленчага руху. Асноўныя палітычныя арганізацыі нацыянальнага вызвалення, іх асаблівасці. Палітыка каланіяльных улад. Паўстанне 1926 – 1927 гг. і яго вынікі. Новая расстаноўка сіл у палітычным жыцці краіны. А. Сукарна і яго дзейнасць.

Эканамічны крызіс 1929 – 1933гг. і яго ўплыў на Інданезію. Стварэнне адзінага нацыянальнага фронту. Абвастрэнне міжімперыялістычных супярэчэнсцей у Інданезіі ў 1930-я гг. Эканамічная экспансія Японіі.

Інданезія ў час Другой сусветнай вайны. Японская акупацыя краіны. Рух супраціўлення. Пяць прынцыпаў (панча сіла) ідэалогіі нацыянальнага вызвалення.

В'етнам. Сацыяльна-эканамічнае і палітычнае становішча краіны ў складзе Індакітайскага Саюза. Французскі каланіяльны рэжым. Пашырэнне каланіяльнай эксплуатацыі ў 1920-я гг. Змены ў сацыяльна-эканамічным жыцці.

Развіццё нацыянальна-вызваленчага руху. Асноўныя групоўкі і палітычныя арганізацыі. Стварэнне камуністычнай партыі Індакітая.

Уздзеянне сусветнага эканамічнага крызісу. Новы этап нацыянальна-вызваленчай барацьбы. Курс кампартыі Індакітая на стварэнне адзінага дэмакратычнага фронту патрыятычных сіл.

В'етнам у час Другой сусветнай вайны. “Мірная” акупацыя краіны японскімі войскамі. Рух супраціўлення. Стварэнне Лігі незалежнасці В'етнама. Курс на ўзброенае паўстанне і вызваленне В'етнама. Стварэнне партызанскіх раёнаў і баз.

5. КРАІНЫ АФРЫКІ Ў 1918 – 1945 гг.

Змена палітычнай карты Афрыкі пасля Першай сусветнай вайны. Агульныя рысы і асаблівасці развіцця арабскіх краін Афрыкі паміж дзвюма сусветнымі войнамі. Арабскі нацыянальна-вызваленчы рух. Арабскія краіны Афрыкі ў гады Другой сусветнай вайны.

Асаблівасці развіцця Эфіопіі і Паўднёвай Афрыкі.

Егіпет. Егіпет пад пратэктаратам Англіі. Сацыяльна-эканамічнае і палітычнае становішча краіны падчас заканчэння Першай сусветнай вайны. Партыя Вафд і антыкаланіяльныя паўстанні 1919 і 1921 гг. Абвясчэнне фармальнай незалежнасці Егіпта. Канстытуцыя 1923 г. Палітычная барацьба ў 1924 – 1929 гг. Рэакцыйная канстытуцыя 1930 г. Нарастанне сацыяльных супярэчнасцей і ўзнікненне Асацыяцыі братоў-мусульман.

Уздым нацыянальна-вызваленчай барацьбы ў гады сусветнага эканамічнага крызісу. Англа-егіпецкі дагавор 1936 г. Сацыяльна-эканамічнае і палітычнае развіццё Егіпта напярэдадні Другой сусветнай вайны.

Ваенныя дзеянні на тэрыторыі Егіпта ў час Другой сусветнай вайны. Устанаўленне дыпламатычных адносін з СССР. Палітычнае становішча ў Егіпце ў канцы вайны.

Алжыр. Французскі каланіяльны рэжым у Алжыры. Рэформы г. Рух эміра Халіда. Адмена “туземнага кодэксу”. Асацыяцыя алжырскіх улемаў.

Нацыянальна-буржуазны рух. Камуністычны рух і барацьба за Народны фронт. Мусульманскі кангрэс.

Алжыр у гады Другой сусветнай вайны. Уваход англа-амерыканскіх войскаў. Палітыка Французскага камітэта нацыянальнага вызвалення ў Алжыры. Актывізацыя нацыянальна-буржуазнага руху. Стварэнне асацыяцыі “Сябры маніфесту і свабоды”. Паўстанне ва Ўсходнім Алжыры (май 1945 г.).

Марока. Краіна пад уладай Францыі і Іспаніі. Пранікненне іншаземнага капіталу і яго ўздзеянне на эканоміку краіны. Міжімперыялістычныя супярэчнасці вакол Марока.

Паўстанне рыфаў супраць іспанскіх захопнікаў. Саюз Францыі і Іспаніі ў барацьбе з рэспублікай Рыф. Падаўленне Францыяй нацыянальна-вызваленчага руху ў 1926-1934 гг. Законы “берберскай кастыцы” 1930 г. Уздым вызваленчага руху ў 1930-я гг. Дзейнасць Магрыбскага блока нацыянальнай справы. Стварэнне палітычных партый. Марока ў гады Другой сусветнай вайны. Умацаванне пазіцыі нацыянальнай буржуазіі. Стварэнне Фронту нацыянальнага вызвалення і новых палітычных партый.

Эфіопія. Асаблівасці сацыяльна-эканамічнага і палітычнага развіцця краіны падчас заканчэння Першай сусветнай вайны. Рух младаэфіопаў. Умацаванне цэнтралізацыі краіны ў 1930-я гг., буржуазныя рэформы і іх абмежаванасць.

Агрэсія Італіі і барацьба эфіопскага народа супраць захопнікаў. Асноўныя этапы барацьбы і іх вынікі. Эфіопія ў гады Другой сусветнай вайны. Вызваленне краіны.

Паўднёва-Афрыканскі Саюз. Сацыяльна-эканамічнае становішча Паўднёвай Афрыкі. Асаблівасці і вынікі прамысловага развіцця. З’яўленне новых сацыяльных сіл.

Нацыянальна-вызваленчы рух у міжваенны перыяд. Забастоўкі 1918 – 1922 гг. Інтэрнацыянальная сацыялістычная ліга і яе дзейнасць. Утварэнне камуністычнай партыі Паўднёвай Афрыкі. Змены ў характары Афрыканскага нацыянальнага кангрэсу. Палітыка правячых колаў. Заканадаўства аб “каляровым бар’еры”.

Паўднёва-Афрыканскі Саюз у гады сусветнага эканамічнага крызісу. Зліянне буржуазных партый. Рост нацыяналізму, праявы фашызму. Паўднёва-Афрыканскі Саюз у гады Другой сусветнай вайны.

7. КРАІНЫ ЛАЦІНСКАЙ АМЕРЫКІ Ў 10 – 20-х гг. ХХ ст.

Агульная характарыстыка эканамічнага і палітычнага становішча ў краінах Лацінскай Амерыкі напачатку ХХ ст. Імігранты і іх роля ў жыцці лацінаамерыканскіх краін. Рэвалюцыйны і рэфарматарскі шляхі да пераўтварэнняў. Аграрнае пытанне і працоўнае заканадаўства. Ліберальны рэфармізм.

Мексіканская рэвалюцыя 1910 – 1917 гг. План “Сан-Луіс-Патасі” і звяржэнне дыктатуры П. Дыяса. Прэзідэнцтва Ф. Мадэра. Супярэчнасці ў лагеры рэвалюцыянераў. Контррэвалюцыйны мяцеж і дыктатура Уэрты.

Супрацьстаянне канстытуцыяналістаў і правадыроў сялянскіх войскаў. Канстытуцыя 1917 г. як падмурак вырашэння зямельнага пытання.

Мексіка ў гады “рэвалюцыйнага каўдылізму”. Прэзідэнцтва Абрэгона. Прэзідэнцтва Кальлеса. Канцэпцыя “перманентнай рэвалюцыі”. Працяг вырашэння аграрнага пытання і працоўнае заканадаўства. Канфлікт з каталіцкай царквой і вайна крыстэрас. Афармленне Нацыянальна-рэвалюцыйнай партыі.

Аргенцінскія радыкалы. Закон Саэнсу-Пеньні і перамога Радыкальнага грамадзянскага саюзу на прэзідэнцкіх выбарах 1916 г.. Першае прэзідэнцтва І. Ірыгоена. Пазіцыі Аргенціны ў дачыненні да I Сусветнай вайны. Працоўны рух і “тыдзень ганьбы”. Студэнцкія хваляванні ў Кордаве ў 1918 г., іх уплыў на студэнцкія рухі XX ст.. Працоўнае заканадаўства 1922 г.. Раскол РГС і прыпыненне рэформаў. Другое прэзідэнцтва Ірыгоена.

Бразілія ў завяршальны перыяд існавання “Старой рэспублікі”. Сістэма ўзаемаадносін паміж асобнымі штатамі. Палітычны рэжым латыфундыскай алігархіі (г. зв. “рэспубліка кавы з малаком”). Удзел краіны ў Першай сусветнай вайне. Змены ў эканоміцы і сацыяльнай структуры грамадства. Рухі за сацыяльныя рэформы.

Новыя ідэалогіі і паўстанцкія рухі. Пранікненне камуністычных ідэяў у Лацінскую Амерыку. Дзейнасць Л. Рэкабарэна, Х. Марыятэгі, В. Ая дэ ля Торэ. Апрызм. Мяцеж тэнэнтгыстаў у Бразіліі, іх роля ў палітычным жыцці краіны ў 20-х гг.. Пранікненне ідэяў фашызму ў Лацінскую Амерыку і іх уплыў на палітычнае жыццё. Дыктатура К. Ібаньеса ў Чылі і рэжым Х. Мачада на Кубе.

Палітыка ЗША ў дачыненні да краін Лацінскай Амерыкі. Пазіцыі ЗША ў Панаме і на Кубе. Зона Панамскага каналу і папраўка Плята. Паняцце “Бананавыя войны”. Умяшальніцтва ЗША ва ўнутраныя справы Мексікі ў 10-х гг. Інтэрвенцыя ў Нікарагуа. Паўночнаамерыканскі капітал у эканоміцы краін Лацінскай Амерыкі.

8. КРАІНЫ ЛАЦІНСКАЙ АМЕРЫКІ Ў 30 – 40-х гг. XX ст.

Эканамічны крызіс 1929 – 1933 гг. і яго ўплыў на краіны Лацінскай Амерыкі. Пагаршэнне эканамічнай кан’юнктуры для лацінаамерыканскіх тавараў. Падзенне вытворчасці і рост беспрацоўя. Вайсковы пераварот у Пэру 1930 г., поспехі апрыстаў. Камуністычнае паўстанне ў Сальвадоры. Дзейнасць С. Сандына ў Нікарагуа. Змены ў стаўленні ЗША да лацінаамерыканскіх краін. Палітыка “Добрага суседа”. Узмацненне ўмяшальніцтва дзяржавы ў эканоміку.

Сацыяльна-палітычны крызіс у Чылі 1931 – 1932 гг. Апазіцыя дыктатуры Ібаньеса і рост сацыяльнай напружанасці. Спробы рэжыма захаваць уладу. Усеагульны забастоўка і паўстанне арміі і флоту 1 верасня 1931 г.. Рост антыкапіталістычных настрояў у краіне. Пераварот 4 чэрвеня 1932 г. і абвяшчэнне Сацыялістычнай рэспублікі. Законатворчая дзейнасць сацыялістычнага ўраду. 100 дзён палкоўніка Давілы. Стварэнне Сацыялістычнай партыі Чылі

Кубінская рэвалюцыя 1933 – 1934 гг. Барацьба супраць дыктатуры Мачада. Усеагульны забастоўка ў жніўні 1933 г.. Уцёкі Мачада і прыход да ўлады лібералаў. Пашырэнне рэвалюцыйнага руху. “Паўстанне сяржантаў”. Адмена папраўкі Плята. Ваенны пераварот 14 студзеня 1934 г. і ўсталяванне дыктатуры Ф. Батысты. Барацьба супраць дыктатуры. Стварэнне партыі аўтэнтыкаў. Палітыка рэжыму Батысты ў другой палове 30-х гг..

Палітычныя і эканамічныя змены ў Аргенціне. Ваенны пераварот 6 верасня 1930 г.. Усталяванне дыктатуры Х. Урыбуру і апазіцыя ёй. Адносіны з ЗША. Прыход да ўлады А. Хуста. Масавая міграцыя сялянаў у гарады. Падвышэнне ролі дзяржавы ў эканоміцы. Стварэнне Цэнтральнага банку. Мерапрыемствы ўраду ў галіне цэнаўтварэння. Пашырэнне інфраструктуры.

Палітычныя змены ў Бразіліі. Канец Старой рэспублікі. Складанне Ліберальнага альянсу. Восеньская рэвалюцыя 1930 г.. Прыход да ўлады Ж. Варгаса. Палітыка новага ўраду і супрацьстаянне ёй з боку “кававай” алігархіі. Вяртанне да канстытуцыйных метадаў кіравання і збліжэнне рэжыму Варгаса з “кававай алігархіяй”. Спробы левых сіл змяніць становішча ў краіне. Рэжым “новай дзяржавы”.

Урад Л. Кардэнаса ў Мексіцы. Павышэнне ролі дзяржавы ў эканоміцы. Адносіны паміж урадам і прафсаюзамі. Стварэнне эхіда і кааператываў у аграрным сектары. Стварэнне дзяржаўнага сектару ў эканоміцы. Нацыяналізацыя нафтавай прамысловасці і чыгункі. Пагаршэнне адносін з ЗША і Вялікабрытаніяй. Пераўтварэнне НРП у Партыю мексіканскай рэвалюцыі. Тэндэнцыі да сацыялістычных пераўтварэнняў.

Барацьба за народны фронт ва ўмовах Лацінскай Амерыкі. Асаблівасці народнага фронту ў Лацінскай Амерыцы. Роля Камінтэрну. Барацьба левых сіл у Бразіліі супраць спробаў Варгаса пераўтварыць краіну ў карпаратыўную дзяржаву. Складанне народнага фронту ў Чылі. Прыход Народнага фронту Чылі да ўлады і ягоная палітыка. Трансфармацыя Народнага фронту Чылі ў Дэмакратычны альянс. Народныя франты ў іншых дзяржавах Лацінскай Амерыкі.

Краіны Лацінскай Амерыкі ў гады II Сусветнай вайны. Пачатак II Сусветнай вайны і яе ўплыў на Лацінскую Амерыку. Адносіны з ваюючымі дзяржавамі. Эканамічныя і сацыяльныя змены ў краінах Лацінскай Амерыкі. “Імпартзамыняючая індустрыялізацыя”. Дэмакратызацыя палітычных рэжымаў, прыход прадстаўнікоў левых сіл у нацыянальныя ўрады. Міжнародныя канферэнцыі. Далучэнне лацінаамерыканскіх краін да Арганізацыі Аб’яднаных Нацый.

9. КРАХ КАЛАНІЯЛЬНАЙ СІСТЭМЫ. ВЫБАР ШЛЯХУ РАЗВІЦЦЯ.

Нацыянальна-вызваленчы рух пасля Другой сусветнай вайны. Формы і метады барацьбы. Разгортванне краху каланіяльнай сістэмы. Нарастанне хвалі вызваленчых рэвалюцый. Этапы декаланізацыі. Завяршэнне краху каланіяльнай сістэмы. Агульныя вынікі нацыянальна-вызваленчага працэсу.

Пошукі мадэлі грамадскага ладу. Дыферэнцыяцыя краін паводле абранага шляху развіцця. Узнікненне новых партый, рухаў, франтоў. Роля арміі і ваенных у палітычным жыцці. Дзяржаўныя ідэалогіі, іх ідэйныя вытокі і функцыі.

Пошукі знешнепалітычнай арыентацыі. Блокавая палітыка. Арганізацыя Афрыканскага адзінства (ААА), “Група 77”, Рух недалучэння (РН). Роля краін Азіі і Афрыкі ў ААН. Міжнародны сацыялізм і краіны “трэцяга свету”. Геапалітычныя перамены пасля 1991 г. і іх уплыў на краіны Азіі і Афрыкі. Узнікненне істэмы “Поўнач-Поўдзень”.

Асноўныя тэндэнцыі сацыяльна-эканамічнага развіцця. Нераўнамернасць эканамічнага развіцця краін Азіі і Афрыкі: высокаразвітыя індустрыяльныя краіны, новыя індустрыяльныя краіны, краіны сярэдняга ўзроўню развіцця, слабаразвітыя краіны. Рэгіянальная нераўнамернасць Прычыны адсталасці краін Азіі і Афрыкі. Неакаланіялізм. Эканамічныя крызісы, абвастрэнне глабальных праблем. Працэсы фарміравання сучаснай сацыяльнай структуры грамадства. Складанасці этнічных і моўных праблем. Праявы сепаратызму.

Матэрыяльная і духоўная культура. Стварэнне нацыянальных сістэм адукацыі і падрыхтоўкі кадраў. Роля замежных краін у развіцці адукацыі і навукі. Рост нацыянальнай самасвядомасці народаў краін Азіі і Афрыкі. Развіццё сістэмы аховы здароўя. Нераўнамернасць вырашэння гуманітарных праблем па рэгіёнах і ў межах асобных краін.

Уздым мастацкай культуры. Стварэнне новых сучасных накірункаў культурнага жыцця. Нарастанне ўздзеяння на нацыянальныя культуры еўрапейскай культуры, адмоўных з’яў вестэрнізацыі і камерцыялізацыі.

Асноўныя тэндэнцыі ў рэлігійным жыцці: зніжэнне ўплыву рэлігіі і ўзмацненне яе ролі ў сувязі з невырашанасцю сацыяльных праблем і палітызацыяй рэлігійнага фактару.

Змены ў штодзённым быццё пад уплывам індустрыялізацыі і урбанізацыі. Змешванне нацыянальнага і еўрапейскага стыляў быту.

10. КРАІНЫ ДАЛЁКАГА УСХОДУ Ў 1945 г. – пач. XXI ст.

Манголія. Узмацненне міжнароднага становішча МНР. Канчатковы пераход да будаўніцтва камандна-адміністрацыйнага сацыялізму. Планы эканамічнага развіцця і іх вынікі. Пераход да індустрыялізацыі Палітычныя вынікі перыяду развіцця 1945 – 1960 гг.: увядзенне дзяржаўнага сацыялізму.

Экстэнсіўнасць прамысловага развіцця і высокая інтэграванасць краіны ў сацыялістычнае супольніцтва ў 1960 – 1970-я гг. Праявы сістэмнага крызісу ў першай палове 1980-х гг. Палітычны і эканамічны крызіс у канцы 1980-х гг. і складанасці рэформаў пачатку 1990-х гг. Канстытуцыя 1992 г. Стварэнне новых палітычных партый. Парламенцкія выбары 2004 г., дзейнасць кааліцыйнага ўрада. Знешняя палітыка і культура краіны.

Кітай. Вызваленне краіны. Перамовы паміж Гамінданам і КПК. Грамадзянская вайна 1946 – 1949 гг. і яе этапы. Перамога КПК і абвешчэнне КНР. Пераўтварэнні ў сельскай гаспадарцы і прамысловасці.

Генеральная лінія КПК на будаўніцтва сацыялізму. Перадумовы складвання таталітарнага рэжыму і культу асобы Мао Цзэдуна. Канстытуцыя 1954 г. Першая пяцігодка і яе вынікі. VIII з’езд КПК і яго рашэнні. Адносіны з СССР у 1950-я гг.

Палітыка “трох чырвоных сцягоў” і яе правал. Падрыхтоўка “культурнай рэвалюцыі”, яе прычыны, рухаючыя сілы, этапы, мэты. IX з’езд КПК і яго рашэнні. “Халодная вайна” з СССР і Захадам. Закрытасць краіны.

Кітай пасля “культурнай рэвалюцыі”. Абвастрэнне эканамічнага і палітычнага крызісу. Асноўныя плыні ў КПК. Новы этап палітычнай барацьбы пасля смерці Мао Цзэдуна. Пачатак дэмакратызацыі. Дэн Сяопін.

Снежаньскі пленум ЦК КПК 1978 г. і першыя рэформы. Пераўтварэнні ў сельскай гаспадарцы і іх вынікі. Шматукладнасць эканомікі. Стварэнне свабодных эканамічных зон. Стварэнне прыватнага прамысловага сектару. Рэфармаванне гандлю, сферы паслуг і фінансавай сістэмы.

Паступовыя змены ў знешняй палітыцы. Адносіны з Захадам і СССР. Адносіны КНР з Расіяй і іншымі краінамі СНД.

Абвастрэнне эканамічнай і палітычнай сітуацыі у канцы 1980-х гг. Падзеі 1989 г. XIV з’езд КПК аб далейшых перспектывах эканамічнага і палітычнага развіцця краіны. Доўгатэрміновая праграма эканамічнага і сацыяльнага развіцця КНР да сярэдзіны XXI ст. XVI з’езд КПК, яго рашэнні, змены ў палітычным кіраўніцтве краіны. Культура КНР.

Карэя. Вызваленне краіны Савецкай Арміяй. Уваход войскаў ЗША на поўдзень краіны. Ператварэнне карэйскага пытання ў міжнароднае. Асаблівасці сацыяльна-эканамічнага развіцця на поўначы Карэі. Аграрная рэформа. Нацыяналізацыя прамысловасці. Палітычнае развіццё.

Сепаратысцкія дзеянні ЗША. Утварэнне праамерыканскага таталітарнага рэжыму Рэспублікі Карэя. Выбары на Поўдні і Поўначы. Абвешчэнне КНДР. Рост напружанасці паміж Поўднем і Поўначчу. Вайна паміж двюма карэйскімі дзяржавамі і яе інтэрнацыяналізацыя. Ваеннае перамер’е і захаванне перманентнай напружанасці.

Аднаўленне эканомікі на Поўначы. Шматгадовыя планы эканамічнага развіцця КНДР. Усталяванне аўтарытарнага рэжыму Кім Ір Сена і афіцыйнай дзяржаўнай ідэалогіі чучхё. Ядзерная праграма ў КНДР. Асноўныя рысы камандна-адміністрацыйнага сацыялізму на Поўначы. Прыход да ўлады Кім Чэн Іра. Новыя моманты ў адносінах КНДР з ЗША, Расіяй, Рэспублікай Карэя. Праблемы і варыянты аб’яднання краіны.

Дыктатура ў Паўднёвай Карэі і яе крах. Прыход да ўлады ваенных. Два вектары развіцця на Поўдні: ваенны таталітарызм і паступовыя эканамічныя рэформы. Пераход у канцы 1980-х гг. да парламентарызму. Яго замацаванне ў 1990-я гг. Паўднёвая Карэя як новая індустрыяльная дзяржава. Перамены ў адносінах з СССР, а потым з Расіяй. Супярэчнасці сацыяльна-эканамічнага развіцця на мяжы XX – XXI ст. Культура Карэі.

Японія. Акупацыйны рэжым ЗША ў Японіі. Эканамічныя і грамадска-палітычныя рэформы. Канстытуцыя 1947 г. і яе асаблівасці. Станаўленне новай мадэлі эканамічнага развіцця. Фарміраванне партыйнай сістэмы. Масавы дэмакратычны рух. Падрыхтоўка мірнага дагавору і яго заключэнне. Новая геапалітычная роля Японіі і стратэгічны двухбаковы дагавор з ЗША.

Эканамічнае развіццё Японіі ў 1950 – 1960-я гг.: асноўныя рысы, структура, асаблівасці, прычыны і крыніцы паскоранага развіцця. НТР і яе ўплыў на эканоміку. Класава-сацыяльныя перамены ў грамадстве. Асноўныя накірункі знешняй палітыкі і ваеннай арыентацыі. Дагавор 1960 г. з ЗША. Устанаўленне адносін з СССР. Праблема “паўночных тэрыторый” і мірнага дагавору з СССР, а потым з Расіяй.

Эканамічны крызіс 1970-х гг. і праграмы выхаду з яго. Наростанне эканамічных супярэчнасцей паміж Японіяй, ЗША і ЕС. Японія як адзін з галоўных цэнтраў эканамічнай сусветнай эканомікі.

Праявы палітычнага крызісу. Карупціраванасць вышэйшых урадавых і партыйных эшалонаў. Падзенне уплыву ЛДП. Фарміраванне 7-партыйнага ўрада летам 1993 г. ЛДП у апазіцыі, расколы ў партый. Прыход да ўлады кааліцыі сацыялістаў і ліберал-дэмакратаў. Змены ў расстаноўцы палітычных сіл у другой палове 1990-х гг. Японія ў пачатку XXI ст.

Культура і менталітэт насельніцтва Японіі. Уплыў тэхнагеннай культуры.

11. КРАІНЫ БЛІЗКАГА І СЯРЭДНЯГА УСХОДУ Ў 1945 г. – пач. XXI ст.

Афганістан. Запаволенасць сацыяльна-эканамічнага развіцця краіны. Асаблівасці дзяржаўнага ладу. Зрухі ў эканаміцы і палітычным жыцці. Рэформы “зверху” і іх абмежаванасць. Канстытуцыя 1964 г. Узнікненне Народна-дэмакратычнай партыі Афганістана (НДПА). Н.М. Таракі і Б. Кармаль. Дзяржаўны пераварот 1973 г. і абвешчэнне рэспублікі. Непаслядоўнасць рэжыму М. Дауда.

Падзеі красавіка 1978 г. Пачатак пераўтварэнняў і іх няўдача. Дагавор з СССР. Дыктатура Х. Аміна. Пачатак грамадзянскай вайны ў краіне. Увод савецкіх войскаў. Новы характар вайны.

Курс на нацыянальнае замірэнне і яго няўдача. Прычыны поспехаў узброенай апазіцыі. Жэнеўскія пагадненні па афганскай праблеме. Вывад савецкіх войскаў. Рэжым Наджыбулы і яго падзенне. Абвешчэнне Ісламскай Дзяржавы Афганістан. Талібы. Працяг грамадзянскай вайны і перспектыва нацыянальнага замірэння. ЗША і звяржэнне рэжыму талібаў. Прэзідэнцкія выбары 2002 г. і дзеянні ўрада М. Карзая па нармалізацыі унутранага становішча. Культура краіны.

Іран. Уздым дэмакратычнага і нацыянальнага руху пасля Другой сусветнай вайны. Дзейнасць НПІ. Усталяванне пражоўнага рэжыму. Антыімперыялістычны рух у пачатку 1950-х гг., яго асаблівасці. Урад Нацыянальнага фронту. Нацыяналізацыя АІНК. Ваенны пераварот 1953 г. Узмацненне ролі ЗША ў Іране.

Эканамічны і сацыяльны крызіс на мяжы 1950 – 1960-х гг. Рэформы шаха і іх накіраванасць. Збліжэнне з ЗША. Мілітарызацыя краіны, умацненне бюракратыі і карных органаў. Вынікі рэформаў. Звужэнне сацыяльнай базы шахскага рэжыму. Узнікненне рэлігійнай палітычнай апазіцыі.

Агульны крызіс у другой палове 1970-х гг. Рухаючыя сілы антышахскай рэвалюцыі. Ісламскі палітычны клерыкалізм фундаменталістскага характару. Аятала Р. Хамейні. Абвяшчэнне Ісламскай Рэспублікі Іран (ІРІ) і прыняцце канстытуцыі. Характар улады ў ІРІ. Расправа з апазіцыяй і татальная ісламізацыя краіны. Вайна з Іракам. Спробы экспарту “ісламскай рэвалюцыі”. Смерць аятала Хамейні і барацьба ў кіруючым тэакрытычным рэжыме. Пераход улады да прагматыкаў. Новая эканамічная палітыка. Працяг барацьбы паміж прагматыкамі і кансерватарамі. Прэзідэнцкія выбары 2001 г. і парламенцкія выбары 2004 г. Знешняя палітыка Ірана. Культура краіны.

Турцыя. Уздзеянне вынікаў Другой сусветнай вайны на краіну. Спробы правядзення абмежаваных рэформаў. Барацьба ўнутры правячых колаў па пытаннях унутранай і знешняй палітыкі. Стварэнне Дэмакратычнай партыі і прыход яе да ўлады. Узмацненне рэакцыі і блокавай палітыкі. Крызіс у эканоміцы. Ваенны пераварот 1960 г. і яго мэты. Прыняцце новай канстытуцыі і спробы развіцця краіны па шляху парламентарызму.

Пагаршэнне становішча і нестабільнасць унутранай сітуацыі ў другой палове 1970-х гг. Ваенны пераварот 1980 г. і яго характар. Новая канстытуцыя краіны. Пераход да грамадзянскага праўлення. Рэформы ў эканоміцы. Уваходжанне Турцыі ў лік новых індустрыяльных краін. Праблемы палітычнага жыцця Рост уплыву ісламістаў. Парламенцкія выбары 2002 г. і іх вынікі. Знешняя палітыка Турцыі. Культура краіны.

Ірак. Становішча пасля Другой сусветнай вайны. Портсмутскі дагавор з Англіяй, надзвычайнае становішча 1948 г. антыкамуністычны тэрор. Узмацненне уплыву ЗША. Прыход да ўлады Нуры Саіда і яго палітыка. Узнікненне Нацыянальнага фронту. Рэвалюцыя 1958 г. і абвяшчэнне рэспублікі. Дэмакратычныя пераўтварэнні. Дваістасць палітыкі Касэма. Курдская праблема. Ваенны пераварот лістапада 1965 г. і яго мэты. Непаслядоўнасць палітыкі прэзідэнта А. Арэфа. Пераварот ліпеня 1968 г. Спробы альтэрнатыўнага развіцця. Нацыяналізацыя “Ірак петролеўм”. Прыход да ўлады С. Хусейна. Перараджэнне рэжыму, тэрор супраць левых сіл. Вайна з Іранам, канфрантацыя з ЗША. Захоп Кувейта і вайна ў Персідскім заліве. Міжнародная эканамічная і палітычная ізаляцыя краіны. Звяржэнне рэжыму С. Хусейна. Праблемы ўнутранага ўрэгулявання.

Сірыя пасля другой сусветнай вайны. Унутрыпалітычная барацьба. Час ваенных пераваротаў. Дыктатура Шышаклі, яе звяржэнне і выбары 1954 г. Сірыйская парламенская дэмакратыя. Антыімперыялістычная знешняя палітыка. Стварэнне Аб’яднанай Арабскай Рэспублікі і яе распад.

Прыход да ўлады Партыі арабскага сацыялістычнага адраджэння. Сацыяльна-эканамічныя рэформы. Пераварот у лютым 1966 г. і праграма

сацыялістычнай арыентацыі. Удзел Сірыі ў вайне 1967 г. з Ізраілем. Прагрэсіўны нацыянальны фронт. Х. Асад. Эканамічныя і палітычныя цяжасці ў Сірыі ў 1980-я гг. Прыход да ўлады прэзідэнта Б. Асада і яго ўнутраная і знешняя палітыка. Культура Сірыі.

Саудаўская Аравія. Феадальна-тэакратычны рэжым і абсалютызм у краіне. Запаволенасць грамадска-палітычнага жыцця. Унутрыпалітычны крызіс першай паловы 1960-х гг. Прыход да ўлады караля Фейсала, яго рэформы. Новы палітычны крызіс і забойства ў 1975 г. караля Фейсала. Паступовыя абмежаваныя рэформы грамадска-палітычнага жыцця. Пераход кантролю над нафтапрамысловасцю да дзяржавы. Праграмы па рэфармаванню эканомікі. Мадэрнізацыя краіны і яе асаблівасці. Нафта як інструмент знешняй палітыкі.

Палесціна. Крызіс мандатнага рэжыму ў Палесціне. Рост напружанасці на палесцінскіх тэрыторыях пасля другой сусветнай вайны. Абмеркаванне палесцінскай праблемы ў Арганізацыі Аб'яднаных Нацый. Рэзалюцыя № 181/ІІ ГА ААН аб падзеле Палесціны на арабскую і яўрэйскую дзяржавы. Першая араба-ізраільская вайна і яе наступствы. З'яўленне праблемы палесцінскіх бежанцаў. Асноўныя этапы фарміравання палесцінскага руху супраціўлення (ПРС). Інфраструктура Арганізацыі вызвалення Палесціны (АВП). Актывізацыя працэсу міжнароднага прызнання АВП ў якасці адзінага законнага прадстаўніка народа Палесціны. Гатоўнасць кіраўніцтва АВП да мірных перамоў з Ізраілем. Падпісанне Дэкларацыі аб прынцыпах мірнага ўрэгулявання і палесцінскага самакіравання. Стварэнне аўтаномнай Палесцінскай нацыянальнай адміністрацыі (ПНА) на Заходнім беразе р. Іардан і ў сектары Газа. Праблема канчатковага ўрэгулявання блізкаўсходняга канфлікту палітычнымі метадамі.

Ізраіль. Абвясчэнне Дзяржавы Ізраіль у Палесціне. Характэрныя рысы партыйна-палітычнай сістэмы Ізраіля. Развіццё ізраільскай эканомікі. Знешняя палітыка Ізраіля. Праблема блізкаўсходняга ўрэгулявання. Канфлікт Ізраіля з палесцінскім народам і яго нацыянальным рухам.

12. КРАІНЫ ПАЎДНЕВАЙ І ПАЎДНЕВА-УСХОДНЯЙ АЗІІ ў 1945 г. – пач. XXI ст.

Індыя пасля Другой сусветнай вайны. Крызіс каланіяльнага рэжыму, паўстанні на флоце, рабочы і сялянскі рух. Палітычныя манёўры Вялікабрытаніі. Выбары 1946 г. і стварэнне часовага ўрада Дж. Неру. Падзел Індыі і яго наступствы.

Праблемы дамініёна Індыя. Спробы іх вырашэння шляхам рэформаў. Дзяржаўнае будаўніцтва і выпрацоўка канстытуцыі Індыі. Дзяржаўны лад Рэспублікі Індыя. Моўная праблема. Першыя знешнепалітычныя крокі незалежнай Індыі, узаемаадносіны з Пакістанам.

Агульна-нацыянальныя выбары 1951 – 1952 гг. і іх вынікі. Курс Неру. Будаўніцтва змешанай эканомікі. Смерць Дж. Неру і узмацненне палітычнай нестабільнасці ў сярэдзіне 1960-х гг. Прыход да ўлады І. Гандзі. Выбары 1967 г. Раскол ІНК. Перамога ІНК на выбарах 1971 г. і праграма ўрада І.

Гандзі. Надзвычайнае становішча 1975 – 1977 гг. і яго адмоўныя бакі. Выбары 1977 г., урад М. Дэсаі і яго ўнутраная і знешняя палітыка. Выбары 1980 г. і вяртанне ІНК да ўлады.

Супярэчлівасць курсу ўрада І. Гандзі. Рэгіянальны палітычны экстрэмізм і тэрарызм, пагроза адзінству дзяржавы. Забойства І. Гандзі. Выбары 1984 г. і курс урада Р. Гандзі. Адмежаванасць і супярэчлівасць палітыкі ІНК. Страта ІНК палітычнай улады ў час выбараў 1989 г. Рост уплыву палітычнага клерыкалізму. Пераход да сістэмы кааліцыйных урадаў. Выбары 2004 г. Вяртанне да ўлады ІНК.

М'янма. Выгнанне японцаў з Бірмы. Вяртанне ў краіну англійскіх каланізатараў. Карэнныя змены ў нацыянальна-вызваленчым руху, стварэнне Антыфашысцкай лігі народнай свабоды (АЛНС). Бірманска-англійскія перамовы. Раскол АЛНС і пачатак грамадзянскай вайны. Абвяшчэнне незалежнасці. Парламенцкі рэжым 1948 – 1958 гг. і яго крызіс. Пераходны ўрад 1958 – 1962 гг. Ваенны пераварот 1962 г. Не Він і “бірманскі шлях да сацыялізму”. Стварэнне Партыі бірманскай сацыялістычнай праграмы. Пераход да грамадзянскай ўлады. Рэформы 1960 – 1970-х гг. і іх неэфектыўнасць. Дзяржаўны крызіс 1980-х гг. Усенародны рух супраць рэжыму Не Віна і яго адстаўка. Ваенны пераварот 1988 г. Выбары 1990 г. Ваенная дыктатура Тан Шве. Самаізаляцыя краіны.

Інданезія. Жнівеньская рэвалюцыя 1945 г. і яе асаблівасці. Абвяшчэнне рэспублікі. Канстытуцыя 1945 г. Першая і другая каланіяльныя войны. Партызанскі рух і левыя сілы супраціўлення. Канферэнцыя “круглага стала”. Прызнанне незалежнасці Інданезіі.

Спробы нацыянальнай кансалідацыі. Палітычная барацьба і нявырашанасць сацыяльна-эканамічных праблем. Станаўленне другой і трэцяй дзяржаўных ідэялогій. Дыктатура Сукарна і яе асаблівасці. Удзел Інданезіі ў стварэнні Руху недалучэння. Нарастанне крызісу. Пераварот 1965 г. і яго характар.

Устанаўленне ваеннай дыктатуры генерала Сухарта. З'яўленне новай дзяржаўнай ідэялогіі “новага парадку”. Рэфарміраванне партыйна-палітычнай сістэмы. Эканамічная палітыка рэжыму “новага парадку”. Тэндэнцыі набліжэння Інданезіі да новых індустрыяльных краін. Змены ў знешнепалітычным курсе краіны пасля 1965 г. Заходняя арыентацыя. Падзенне рэжыму прэзідэнта Сухарта. Выбары 2001 г. М. Сукарнапутры і яе рэформы.

В'етнам. Жнівеньская рэвалюцыя і яе асаблівасці. Дэмакратычныя пераўтварэнні 1945 – 1946 гг. у ДРВ. Інтэрвенцыя французаў і дыпламатычныя перамовы. Вайна супраціўлення 1946 – 1954 гг. і яе этапы. Жэнеўскія мірныя пагадненні.

Пачатак сацыялістычнай рэвалюцыі на Поўначы. Аднаўленне эканомікі. Планы эканамічнага развіцця. Асаблівасці дзяржаўнага сацыялізму ў В'етнаме.

Усталяванне дыктатарскага рэжыму на Поўдні. Узнікненне Народнага фронту вызвалення Паўднёвага В'етнама. Ваеннае ўмяшанне ЗША. Парыжскія пагадненні 1973 г. Вызваленне Поўдня і аб'яднанне краіны.

Сацыялістычныя пераўтварэнні на Поўдні і іх вынікі. В'етнам і камбаджыйская праблема. Канфлікт з КНР. Эканамічныя цяжкасці 1980-х гг. V і VI з'езды КПВ аб шляхах пераадолення эканамічнага і сацыяльнага крызісу. Пераход да рэформаў і іх асаблівасці. Будаўніцтва рыначнага сацыялізму. Знешняя палітыка В'етнама. Культура краіны.

13. КРАІНЫ АФРЫКІ ў 1945 г. – нач. XXI ст.

Егіпет. Асаблівасці эканамічнага і сацыяльнага развіцця Егіпта пасля Другой сусветнай вайны. Палітычныя партыі і групоўкі. Паражэнне Егіпта ў вайне з Ізраілем і крызіс манархіі.

Ваенна-рэвалюцыйны пераварот 1952 г. Барацьба паміж кансерватарамі і рэвалюцыйнымі дэмакратамі. Г.А. Насер. Зямельная рэформа. Абвяшчэнне рэспублікі. Барацьба супраць траістай агрэсіі. Праблемы арабскага адзінства і стварэнне Аб'яднанай Арабскай Рэспублікі. Эканамічна-сацыяльнае развіццё ААР і прычыны яе распаду.

Ліпеньскія дэкрэты Г.А. Насера. Фарсіраванае стварэнне дзяржаўнага сектара. Паглыбленне аграрнай рэформы. Стварэнне АСС, прыняцце новай канстытуцыі. Араба-ізраільская вайна 1967 г., яе мэты і вынікі. Смерць Г.А. Насера.

Перамены ва ўнутранай і знешняй палітыцы. Курс на “адкрытыя дзверы” і дэмантаж дасягненняў 1960-х гг. Кастрычніцкая вайна і канчатковы адыход ад спадчыны Насера. Збліжэнне з ЗША і Ізраілем. Рост унутранай апазіцыі і забойства А. Садата. Умераны эканамічны і палітычны курс Х. Мубарака. Знешнепалітычная стабілізацыя краіны. Культура Егіпта.

Марока. Эканамічныя зрухі пасля Другой сусветнай вайны. Барацьба за адзіны нацыянальны фронт, ліквідацыя замежных ваенных баз. Дзейнасць партыі Ісцікляль. Уздым вызваленчага руху ў 1950 – 1955 гг. Абвяшчэнне незалежнасці ў 1956 г. Канстытуцыя 1962 г. Вывад французскіх і амерыканскіх войскаў. Першыя эканамічныя планы. “Мараканізацыя”. Эканамічны і палітычны крызіс першай паловы 1960-х гг. Стварэнне нацыянальнага фронту. Палітычны крызіс пачатку 1970-х гг. Канстытуцыі 1970 і 1972 гг. Новая “мараканізацыя”. Рэформы сярэдзіны 1970-х гг. Забастовачны рух канца 1970-х – пачатку 1980-х гг. Унутрыпалітычная барацьба ў 1990-я гг. Прыход да ўлады Сідзі Мухамеда VI і яго рэформы. Парламенцкія выбары 2002 г. Знешняя палітыка. Сахарская праблема.

Алжыр. Асаблівасці развіцця краіны пасля Другой сусветнай вайны. Узнікненне Фронту Нацыянальнага Вызвалення (ФНВ). Нацыянальна-вызваленчая вайна алжырскага народа 1954 – 1962 гг., яе этапы. Эвіанскія пагадненні. Узнікненне АНДР і праблемы яе развіцця ў 1962 – 1965 гг. Пераварот 1965 г. і правядзенне рэформаў. “Нацыянальная хартыя” 1976 г. Крызіс алжырскага варыянта сацыялістычнай арыентацыі. Палітычны крызіс канца 1980-х гг. Канстытуцыя 1989 г. Ісламскі фронт выратавання. Пагроза

Ісламскага фундаменталізму. Ваенны пераварот 1992 г. як сродак барацьбы супраць ісламскага фундаменталізму. Працяг рыначных рэформаў. Канстытуцыя 1996 г. Прэзідэнцкія выбары 1999 г. і парламенцкія выбары 2002 г.

Эфіопія. Абмежаваныя рэформы ў краіне і нявырашанасць карэнных праблем развіцця пасля Другой сусветнай вайны. Экспансія Вялікабрытаніі. Феадальная манархія. Спробы прамысловага развіцця. Ваенны пераварот 1974 г. і абвешчэнне рэспублікі. Спробы сацыялістычнай арыентацыі. Пагроза адзінству краіны. Сепаратысцкі рух у Эрытрэі. Вайна з Самалі. Экалагічная катастрофа. Паражэнне курсу на сацыялізм. Звяржэнне ваеннага рэжыму і працяг дзяржаўнага крызісу. Актывізацыя ісламістаў і сепаратысцкіх рухаў. Вайна з Эрытрэяй 1998 – 2000 гг. Выбары 2005 г., захаванне напружанасці ў краіне.

Паўднева-Афрыканская Рэспубліка. Эканамічнае развіццё ПАС пасля Другой сусветнай вайны. Абвастрэнне палітычнай барацьбы. Выбары 1948 г. і прыход да ўлады Нацыяналістычнай партыі. Палітыка апартэіду. Антыдэмакратычныя законы. Рэпрэсіі супраць дэмакратычных арганізацый і рухаў у 1950-я гг. Супрацоўніцтва АНК і КППА. Н. Мандэла. Забарона АНК і пачатак узброенай барацьбы.

Асаблівасці прамысловага развіцця ў 1960 – 1970-я гг. Крыніцы хуткага эканамічнага росту ПАР. Абвешчэнне рэспублікі. Стварэнне бантустанаў. Вайна супраць вызваленчых рухаў у Зімбабве і Намібіі. Наростанне масавай барацьбы карэннага і каляровага насельніцтва ў 1970-я гг. Наростанне крызісу партый белай меньшасці. Прыход да ўлады ўрада Ф. дэ Клерка. Дэмантаж сістэмы дэпартыіду і яго складанасці. Праявы грамадзянскай вайны: белы палітычны экстрэмізм, сутыкненні паміж АНК і Інката зулу. Выпрацоўка безрасавай канстытуцыі і свабодныя выбары 1994 г. Выбранне Н. Мандэлы прэзідэнтам краіны. Канстытуцыя 1997 г. Перамога АНК на парламенцкіх выбарах 1999 г. Выбранне прэзідэнтам Т. Мбекі.

14. КРАІНЫ ЛАЦІНСКАЙ АМЕРЫКІ ў 40 – 70-х гг. ХХ ст.

Агульнае становішча ў краінах Лацінскай Амерыкі пасля Другой сусветнай вайны. Працяг палітыкі “імпартаментаў індустрыялізацыі”. Нацыянал-рэфармізм. Рост прамысловасці. Змены ў сацыяльнай структуры. Спробы стварэння новых эканамічных і палітычных тэорый.

Палітычныя перамены ў краінах Лацінскай Амерыкі пасля Другой сусветнай вайны. Працяг працэсу дэмакратызацыі ў першыя гады пасля завяршэння вайны. Пачатак халоднай вайны. Уплыў з боку ЗША. Падпісанне Міжамерыканскай дамовы аб узаемнай дапамозе ў Рыа-дэ-Жанейра 2 верасня 1947 г. і ўзнікненне першага вайскова-палітычнага блоку ў пасляваены час. Стварэнне Арганізацыі Амерыканскіх дзяржаў. Унутраныя канфлікты ў Коста-Рыцы, Парагваі, Калумбіі.

Рэжым Перона ў Аргенціне. Сацыяльная база Перона. Ягоны прыход да ўлады. Пашырэнне дзяржаўнага сектару ў эканоміцы. Стварэнне новай палітычнай дактрыны – перанізму. Яе сутнасць. Афармленне Перанісцкай

партыі. Роля Эвіты Перон у палітычным жыцці краіны. Адносіны з СССР і ЗША.

Прыняцце новай канстытуцыі ў 1949 г. Роля Усеагульнай канфедэрацыі працы (УКП). Другое прэзідэнцтва Перона. Пагаршэнне знешнеэканамічнай кан'юнктуры. Рост апазіцыі Перону. Мяцяжы ў войску і на флоце. Вайсковы пераварот 1955 г.. Рэпрэсіі супраць прафсаюзаў і Перанісцкай партыі.

Нацыянал-рэфармізм у Бразіліі. Стварэнне Трабальісцкай партыі ў сакавіку 1945 г. Прыход да ўлады Э. Дутры. Дэмакратызацыя 1945 – 1947 гг. і адыход ад яе пасля пачатку халоднай вайны. Вяртанне Варгасу да ўлады. Працяг працэсу нацыяналізацыі. Стварэнне буйных дзяржаўных прадпрыемстваў.

Змова супраць Варгасу і ягонае самагубства. Прэзідэнцтва Ж. Кубічака. Засваенне ўнутраных раёнаў краіны. Пабудова новай сталіцы дзяржавы. Роля трабальісцкай партыі. Палітычныя канфлікты 60-х гг..

Нацыянал-рэфармізм у Мексіцы. Асаблівасці мексіканскага нацыянал-рэфармізму. Эканамічныя паказчыкі краіны ў друг. пал. 40-х – 50-х гг. Павялічэнне дзяржаўнага сектару ў эканоміцы. Змены ў сацыяльнай структуры. Інстытуцыйна-рэвалюцыйная партыя. Яе структура і роля ў жыцці краіны.

Рэвалюцыі ў Гватэмале і Балівіі. Эканамічнае і палітычнае становішча ў Гватэмале ў сярэдзіне 40-х гг.. Паўстанне 20 кастрычніка 1944 г.. Рэжым Х. Арбенса. Эканамічныя пераўтварэнні. Аграрная рэформа. Знешняя палітыка Арбенса. Канфлікт з ЗША. Звяржэнне Арбенса і ўсталяванне рэжыму К. Армаса.

Становішча ў Балівіі напярэдадні рэвалюцыі. Дзейнасць Нацыяналістычнага рэвалюцыйнага руху (НРР). Паўстанне 9 – 11 красавіка 1952 г. Унутраная палітыка рэвалюцыйнага рэжыму. Аб'яднанне прафсаюзаў у Балівійскі рабочы цэнтр. Нацыяналізацыя горназдабываючых прадпрыемстваў. Аграрная рэформа 1953 г.. Трансфармацыя рэжыму НРР у нацыянал-рэфармісцкі ўрад.

Асаблівасці развіцця Чылі і Кубы ў другой палове 40-х – канцы 50-х гг. Эканамічнае і палітычнае становішча ў Чылі ў другой палове 40-х – першай палове 50-х гг. Нараджэнне цяжкай прамысловасці. Урад Дэмакратычнага альянсу на чале з Р. Гансалесам Відэлай. Палітычныя змены ў краіне пасля пачатку халоднай вайны. “Закон аб абароне дэмакратыі” і канец Дэмакратычнага альянсу. Дзейнасць Сацыялістычнай партыі. Вяртанне да ўлады К. Ібаньеса.

Эканамічнае і палітычнае становішча на Кубе ў другой палове 40-х гг.. Залежнасць ад ЗША. Урад аўтэнтыкаў і спробы паляпшэння становішча. Рэпрэсіі супраць левых партыяў. Узнікненне партыі артадоксаў і дзейнасць Э. Чыбаса. Мяцеж 10 сакавіка 1952 г. і ўсталяванне дыктатуры Ф. Батысты. Унутраная і знешняя палітыка рэжыму Батысты.

Кубінская рэвалюцыя. Фідэль Кастра. Стварэнне руху “26 ліпеня”. Пачатак партызанскай вайны ў снежні 1956 г.. Перамога рэвалюцыйных сіл і

афармленне рэвалюцыйнага рэжыму. Першыя пераўтварэнні. Закон аб аграрнай рэформе 1959 г..

Пагаршэнне адносінаў з ЗША. Усталяванне эканамічнай блакады Кубы. Зварот кубінскага кіраўніцтва да СССР. Трансфармацыя Кубінскай рэвалюцыі ў сацыялістычную. Міжнароднае становішча Кубы ў 1960 – 1962 гг. Карыбскі крызіс. Спробы фізічнай ліквідацыі Ф. Кастра.

Рэжым рэвалюцыйнай дыктатуры і ягоныя інстытуты. Спробы эканамічных пераўтварэнняў. Другая аграрная рэформа. Нацыяналізацыя дробных і сярэдніх прадпрыемстваў і яе наступствы. Увядзенне карткавай сістэмы. Правал планаў хуткай індустрыялізацыі. Куба ў 70-х гг..

Пазіцыі Кубы на міжнароднай арэне. Удзел у Руху недалучэння. Уплыў кубінскай рэвалюцыі на іншыя краіны Лацінскай Амерыкі.

Краіны Лацінскай Амерыкі ў 60-х гг. Паступовае нарастанне крызісу сістэмы дзяржаўнага рэгулявання эканомікі. Дэмаграфічны выбух і ягоныя наступствы для краін рэгіёну. Пошукі новых шляхоў развіцця. “Дактрына ЭКЛА”. Працэсы інтэграцыі на рэгіянальным узроўні. Адносіны з ЗША і “Саюз дзеля прагрэсу”. Унутраныя канфлікты. Радыкальныя і рэвалюцыйныя рухі.

Чылі ў 60-х – пачатку 70-х гг. Урад народнага адзінства. Палітыка рэформаў ураду Э. Фрэя. Аграрная рэформа 1967 г.. Палітычная барацьба і стварэнне блоку Народнае адзінства. Прыход да ўлады С. Альендэ. Палітыка ўраду Народнага адзінства. Нацыяналізацыя буйных прамысловых прадпрыемстваў. Сацыяльныя праграмы. Пазіцыі Чылі на міжнароднай арэне. Паступовае падзенне папулярнасці ўраду Народнага адзінства. Ваенны пераварот 11 верасня 1973 г..

Краіны Лацінскай Амерыкі ў 70-х гг. Трэцяе прэзідэнцтва Перона ў Аргенціне. Ягоная смерць і усталяванне вайсковай дыктатуры. Урад Л. Эчэверыі ў Мексіцы. Актывізацыя правых сіл. Усталяванне дыктатарскіх рэжымаў у большасці краін Лацінскай Амерыкі. Паступовы пераход да неаліберальнага рэфармавання.

15. КРАІНЫ ЛАЦІНСКАЙ АМЕРЫКІ ў 80-х гг. XX – пач. XXI с.

Пераход да мадэрнізацыі краін Лацінскай Амерыкі на падмурку неалібералізму. Спалучэнне свабоды ў эканоміцы і аўтарытарызму ў палітыцы. Дэмакратызацыя палітычных рэжымаў у 80-х – пачатку 90-х гг.

Пачатак неаліберальнага рэфармавання ў краінах Лацінскай Амерыкі. Палітыка мадэрнізацыі ў Бразіліі ў 60 – 70-х гг. і яе вынікі. Неаліберальная мадэль у Чылі пасля ўсталявання рэжыму А. Піначэта. Вайсковая хунта ў Аргенціне і неаліберальныя рэформы. Пераход да неаліберальных пераўтварэнняў у Мексіцы. Тэарэтычныя абгрунтаванні неабходнасці неаліберальнай трансфармацыі. Э. Дэ Сота.

Працэсы дэмакратызацыі. Аслабленне вайсковых рэжымаў. Лібералізацыя палітычнага жыцця. Пераход улады да грамадзянскіх канстытуцыйных урадаў. Цэнтральнаамерыканскі канфлікт і ягонае вырашэнне. Змены ў канстытуцыях шэрагу лацінаамерыканскіх дзяржаў. Праблема незваротнасці працэсаў дэмакратызацыі.

Праблемы неаліберальнага рэфармавання. Эканамічны крызіс пачатку 80-х гг. Рост знешніх запазычанасцяў. Інфляцыя. Стабілізацыйныя праграмы і іх уплыў на сацыяльную сферу. Карэкцыя стабілізацыйных праграм. Крызіс у Аргенціне і Мексіцы ў сярэдзіне 90-х гг. Рост сацыяльнай напружанасці і антыліберальныя настроі пэўнай часткі насельніцтва лацінаамерыканскіх краін.

Сацыяльныя праблемы. Немагчымасць хуткай перамогі над жабрацтвам і беднасцю. Злачыннасць. Наркабізнес і метады барацьбы з ім. Нізкі ўзровень жыцця.

Радыкальныя рухі. Войска нацыянальнага вызвалення імя Сапаты ў Мексіцы. Рух антыглабалістаў.

Асноўныя тэндэнцыі развіцця краін Лацінскай Амерыкі ў другой палове 90-х гг. XX ст. – пачатку XXI ст. Актыўнае эканамічнае развіццё шэрагу лацінаамерыканскіх дзяржаў і павышэнне іх ролі ў сусветнай эканоміцы і палітыцы. Працэсы інтэграцыі на рэгіянальным і міжрэгіянальным узроўнях. Спробы адыходу ад неаліберальнай мадэлі ў некаторых краінах Лацінскай Амерыкі. Падзенне аўтарытэту некаторых дэмакратычных інстытутаў і праблема папулізму.

ЛІТАРАТУРА

Асноўная

1. Бузов, В.И. Новейшая история стран Азии и Африки (1945 – 2004). Учебное пособие /В.И. Бузов. – Ростов н/Д: Феникс, 2005. – 574 с.
2. Васильев, Л. С. История Востока: В 2 ч. / Л.С.Васильев. – М.: Высшая школа, 2004. – 495 с.; 512 с.
3. История стран Азии и Африки в новейшее время: В 2 ч. / Под ред. М. Ф. Юрьева. – М.: Изд. МГУ, 1976, 1979. – 255 с.; 314 с.
4. Новейшая история стран Азии и Африки. XX век. В 3 ч. Ч.1. 1900 – 1945 /Под ред. А.М. Родригеса. М.: Владос, 2005. – 368 с.
5. Новейшая история стран Азии и Африки. XX век. В 3 ч. Ч.2. 1945 – 2000 /Под ред. А.М. Родригеса. М. : Владос, 2005. – 320 с.
6. Новейшая история стран Азии и Африки. XX век. В 3 ч. Ч.3. 1945 – 2000 /Под ред. А.М. Родригеса. М: Владос., 2005. – 272 с.
7. Родригес, А.М. История стран Азии и Африки в Новейшее время в вопросах и ответах. Учебное пособие / А.М. Родригес. – М.: Проспект: Велби, 2006. – 264 с.
8. Розалиев, Ю. Н. Новая и новейшая история стран Азии и Африки: Учеб. пособие / Ю.Н. Розалиев. М.: Высшая школа, 1987. – 351 с.
9. Строганов, А.И. Новейшая история стран Латинской Америки: Учебное пособие /А.И. Строганов. – М.: Высшая школа, 1995. – 415 с.
10. Трошин, Ю.А. История стран Азии и Африки в новейшее время. 1918 – 2000 / Ю.А .Трошин. – М.: Весь мир, 2004. – 593 с.
11. Хрестоматия по новейшей истории / Под ред. Б.Г. Гафурова: В 3 т. – М.: Соцэгиз, 1960 – 1961.– 927 с.; 765 с.; 799 с.

Дадатковая

12. Александров, И.А. Монархии Персидского залива / И.А.Александров. – М.: Дело и сервис, 2000. – 543 с.
13. Алиев, С.М. История Ирана. XX век /С.М.Алиев. – М.: ИВ РАН: Крафт+, 2004. – 645 с.
14. Андропова, В.П. Церковь и просвещение в Латинской Америке /В.П.Андропова. – М.: Наука, 1972. – 119 с.
15. Антонова, К. А. История Индии / К.А.Антонова, Г.М. Бонгард-Левин, Г.Г. Котовский. – М.: Мысль, 1973. – 595 с.
16. Арабский мир: три десятилетия развития / Отв. ред. В.А. Исаев, В.В. Наумкин. – М. 1990. – 314 с.
17. Африка: колониализм и антиколониализм. XIX—XX вв. – М.: Наука, 1990. – 198 с.
18. Былиняк, С. А. Развивающиеся страны: мирохозяйственные проблемы во взаимозависимом мире /С.А. Былиняк. – М.: Наука, 1990. – 200 с.
19. Васильев, А.М. Движения политического ислама в Северной Африке /А.М.Васильев. – М., 2000. –

20. Васильев, А.М. История Саудовской Аравии (1745 – конец XX в.) / А.М. Васильев. – М.: книжный дом газ. «Труд»: Классика плюс, 1999. – 671 с.
21. Васильев, Л. С. История религий Востока. Уч. пособие, третье издание, дополненное и переработанное / Л.С. Васильев. – М.: Кн. дом «Университет», 1988. – 426 с.
22. Гасратян, М. А. Очерки истории Турции / М. А. Гасратян, С.Ф. Орешкова, Ю.А. Петросян. – М.: Наука, 1987. – 294 с.
23. Гасратян, С. М. История и идеология еврейского религиозного движения XIX-XX веков (из предыстории Государства Израиль) / С.М. Гасратян. – М.: Институт востоковедения РАН, 1999. 238 с.
24. Годс, М. Реза. Иран в XX веке. Политическая история / М. Реза Годс. – М.: Наука, 1994. – 283 с.
25. Гонионский, С.А. Латинская Америка и США: очерки истории дипломатических отношений. 1939 – 1959/ С.А. Гонионский. – М.: ИМО, 1960. – 542 с.
26. Гонионский, С.А. Очерки новейшей истории стран Латинской Америки / С.А. Гонионский. – М.: Просвещение, 1984. – 384 с.
27. Григулевич, И.Р. Латинская Америка – церковь и революционное движение. 1960 – начало 1980-х годов / И.Р. Григулевич. – М., 1989.
28. Гусаров, В. И. Экономическая независимость арабских стран: предпосылки и условия достижения / В.И. Гусаров. – М.: Изд-во МГОУ; А/О "Росвузнаука", 1993. – 269 с.
29. Егорин, А.З. История Ливии. XX век / А.З. Егорин. – М.: ИВ РАН, 1999. – 562 с.
30. Ерасов, Б.С. Тропическая Африка: идеология и проблемы культуры / Б.С. Ерасов. – М.: Наука. 1972. – 270 с.
31. Жданов, Н. В. Ислам на пороге XXI в. Предпосылки и условия достижения/ Н.В. Жданов, А.А. Игнатенко. – М.: Политиздат, 1993. – 351 с.
32. Жданов, Н.В. Исламская концепция миропорядка / Н.В. Жданов. – М.: Международные отношения, 2003. – 564 с.
33. Зарубежный Восток и современность. – Т.1–3. – М.: Наука, 1980. – 533 с.; 320 с.; 528 с.
34. Звягельская, И.Д. Государство Израиль / И.Д. Звягельская, Т.А. Карасова, А.В. Федорченко. – М.: ИВ РАН, 2005. – 580 с.
35. Зубов, А. Б. Парламентская демократия и политическая традиция Востока / А.Б. Зубов. – М.: Наука, 1990. – 391 с.
36. Из истории философии Латинской Америки XX в. / Отв. ред. А. Б. Зыкова, Р.А. Бургете. – М.: Наука, 1988. – 287 с.
37. Индия сегодня. / Ред. В. Г. Стасюк и др. – М.: Армаваота Пресс, 2005. – 592 с.
38. Ислам. Энциклопедический словарь. – М.: Наука, 1991. – 314 с.

39. Исламизм и экстремизм на Ближнем востоке / Сб. статей. Отв. ред. М.Н.Арунова. – М., ИИИиБВ – Академия геополитики и безопасности, 2001. – 260 с.
40. История Востока. – В 6 т. – Т. 5: Восток в новейшее время : 1914–1945 гг. / Отв. ред. Ланда Р.Г. – М.: Восточная литература, 2006. – 717 с.
41. История Вьетнама. М.: Наука, 1991. – 302 с.
42. История Индонезии: В 2 ч. – М.: Изд. МГУ, 1992–1993. – 302 с.; 265 с.
43. История Кореи (с древнейших времен до наших дней): В 2 т. / Ред. Б. Г. Гафуров и др. – М.: Наука, 1974. – 470 с.
44. История народов Восточной и Центральной Азии с древнейших времен до наших дней. – М.: Наука, 1986. – 576 с.
45. История национально-освободительной борьбы народов Африки в новейшее время / Отв. ред. А. А. Громыко. – М.: Наука, 1978. – 615 с.
46. История Тропической и Южной Африки. 1918 – 1988. – М.: Наука, 1990. – 412 с.
47. Капитализм на Востоке во второй половине XX века. М.: Вост. лит. РАН, 1995. – 599 с.
48. Китай в мировой политике / Отв. ред. и сост. А.Д. Воскресенский. – М.: Росспен, 2001. – 527 с.
49. Китай на пути модернизации и реформ. 1949–1999. – М. Восточная литература, 1999. – 735 с.
50. Колесов, М.С. Философия и культура Латинской Америки / М.С. Колесов – Симферополь: Симферопольский гос. ун-т, 1991. – 140 с.
51. Коргун, В.Г. История Афганистана. XX век / В.Г. Коргун. – М.: ИВ РАН: Крафт+, 2004. – 228 с.
52. Коровиков А. В. Исламский экстремизм в арабских странах. М.: Наука, 1990. – 170 с.
53. Котова, Е. В. Процессы монополизации в экономике стран Востока / Е.В. Котова. – М.: Наука, 1990. – 243 с.
54. Кошелев, В. С. Египет от Ораби-паши до Саада Заглула. 1879–1924 / В.С. Кошелев. М.: Наука, 1992. – 292 с.
55. Кошелев, В. С. Египет: уроки истории. Борьба против колониального господства и контрреволюции (1879 – 1981). – Минск: Изд. «Университетское», 1984.
56. Кошелев, В. С. Египет: уроки истории. Борьба против колониального господства и контрреволюции (1879–1981) / В.С. Кошелев. – Минск: Издательство «Университетское», 1984. – 176 с.
57. Кузнецов, Ю. Ф. История Японии / Ю.Ф. Кузнецов, Г.Б. Навлицкая, И.М. Сырицин. – М.: Высшая школа, 1988. – 432 с.
58. Культура и политика в странах Азии и Африки / Отв. ред. Б.С. Ерасов. – М.: Наука, 1986. – 336 с.
59. Ланда, Р.Г. История Алжира. XX век / Р.Г. Ланда. – М.: ИВ РАН, 1999. – 307 с.
60. Латинская Америка 80-х гг.: партийно-политические структуры стран региона. – М.: ИЛА, 1989. – 183 с.

61. Латинская Америка 80-х гг.: страны Южного Конуса: современное положение и перспективы развития. – М.: ИЛА, 1989. – 179 с.
62. Латинская Америка в международных отношениях. – Т. 1–2. – М.: Наука, 1988. – 185 с.; 196 с.
63. Латинская Америка и мировая культура. – М.: ИЛА, 1994. – 216 с.
64. Левин, З.И. Реформа в исламе. Быть или не быть? / З.И. Левин. – М.: ИВ РАН: Крафт+, 2005. – 231 с.
65. Малявин, В.В. Китайская цивилизация / В.В. Малявин. – М.: изд. Дом. «АСТ», 2000. – 631 с.
66. Марсадин, П. Талибан. Война и религия в Афганистане / П. Марсадин. – М.: Городец-издат, 2002. – 171 с.
67. Матлина, А.А. Латинская Америка в меняющемся мире / А.А. Матлина. – М.: Наука, 1992. – 249 с.
68. Межэтнические конфликты в странах зарубежного Востока. – М.: Наука, 1991. – 279 с.
69. Мельянцев, В.А. Восток и Запад во втором тысячелетии: экономика, история и современность / В.А. Мельянцев. – М.: Изд. МГУ, 1996. – 303 с.
70. Милославский, Г. В. Интеграционные процессы в мусульманском мире / Г.В. Милославцев. – М.: Наука, 1991. – 189 с.
71. Молодякова, В.Э. История Японии. XX век / В.Э. Молодякова, Э.В. Молодякова, С.Б. Макарьян. – М.: ИВ РАН, 2007. – 528 с.
72. Национально-освободительное движение и идеологическая борьба. – М.: Мысль, 1987. – 357 с.
73. Никифоров, А. В. Община и государство в Тропической Африке / А.В. Никифоров. – М.: Наука, 1991. – 116 с.
74. Новейшая история арабских стран Азии. 1917–1988. – М.: Наука, 1988. – 644 с.
75. Новейшая история арабских стран Африки. 1917–1987 / В.В. Наумкин. – М.: Наука, 1990. – 472 с.
76. Новейшая история Китая. 1917 – 1927. – М.: Наука, 1983. – 399 с.
77. Новейшая история Китая. 1928 – 1949. – М.: Мысль, 1984. – 437 с.
78. Интеграция в Западном полушарии на пороге XXI века. / Ред. А. Н. Глинкин, А. В. Бобровников, З. И. Романова. – М.: ИЛА РАН, 1999. – 299 с.
79. Общество и государство в Китае: Сб. статей / Отв. ред. Н.П. Свистунова. – М.: Наука, 2001. – 256 с.
80. Панарин, А.С. Политология. О мире политики на Востоке и Западе / А.С. Панарин. – М.: Университет, 1999. – 320 с.
81. Петякшева, Н.И. Латиноамериканская «философия освобождения» в контексте компаративистики / Петякшева Н.И. – М.: Уникум-центр, 2000. – 231 с.
82. Поляков, К.И. История Судана: XX век / К.И. Поляков. – М.: ИВ РАН, 2005. – 510 с.

- 83.Посконина, Л.С. Латинская Америка: критика леворадикальных концепций /Л.С.Посконина. – М.: Наука, 1988. – 175 с.
- 84.Пребиш, Р. Периферийный капитализм: есть ли ему альтернатива? / Р.Пребиш. – М.: ИЛА РАН, 1992. – 337 с.
- 85.Примаков, Е.М. Конфиденциально: Ближний Восток на сцене и за кулисами (вторая половина XX в. – начало XXI в.)/ Е.М.Примаков. – М.: Российская газета, 2006. – 382 с.
- 86.Пырлин Е.Д. 100 лет противоборства. Генезис, эволюция, современное состояние и перспективы решения палестинской проблемы / Е.Д.Пырлин. – М.: Росспен, 2001. – 480 с.
- 87.Рахманин, О.Б. К истории отношений России – СССР с Китаем в XX в. /О.Б.Рахманин. – М.: Памятники исторической мысли, 2002. – 512 с.
- 88.Революционное движение и современная реалистическая литература Латинской Америки. – М.: Наука, 1988. – 350 с.
- 89.Революция в церкви? (Теология освобождения). Документы и материалы. – М.: Международные отношения, 1991. – 328 с.
- 90.Ревуненков, В.Г. История стран Латинской Америки в новейшее время /В.Г.Ревуненков. – М.: Высшая школа, 1963. – 458 с.
- 91.Республика Ирак в системе международных отношений. (80-е годы XX в. - начало XXI в.). – М.: ИВ РАН, 2001. – 154 с.
- 92.Родригес, А. М. История стран Азии и Африки в Новейшее время / А. М. Родригес. М.: Проспект, 2009. – 496 с.
- 93.Сергеев, М.С. История Марокко. XX век/ М.С.Сергеев. – М.: ИВ РАН, 2001. – 359 с.
- 94.Сикоев, Р. Талибы: религиозно-политический портрет. 2-е изд. /Р.Сикоев. – М.:ИВ РАН: Крафт+, 2004. – 253 с.
- 95.Снесарев, А.Е. Афганистан /А.Е. Снесарев. –М.: Русская панорама, 2002. – 271 с.
- 96.Современная Африка: итоги и перспективы развития. Эволюция политических структур.– М.: Восточная литература, 1993. – 346 с.
- 97.Современная социал-демократия и Африка.– М.: Наука, 1990. – 213 с.
- 98.Строганов, А.И. Латинская Америка. Страницы истории XX века / А.И. Строганов. – М.: Едиториал УРСС, 2004. – 168 с.
- 99.Тихомиров, В. И. Церковь и политическая борьба в Южной Африке: роль религии в развитии южноафриканского общества /В.И.Тихомиров. –М.: Наука, 1990. – 249 с.
100. Ткачева, А. А. «Новые религии» Востока: А.А.Ткачева. – М.: Наука, 1991. – 216 с.
101. Тораваль, И. Мусульманская цивилизация энцикл. слов. / Ив Тораваль. – М.: ЛОРИ, 2001. - 296 с.
102. Традиции в современном обществе. Исследования этнокультурных процессов / Отв. ред. Л. М. Дробжишева и др. – М.: Наука, 1990. – 226 с.
103. Турецкая Республика. Справочник. – М.: Наука, 1990, 2000. – 380 с.

104. Турция между Европой и Азией. Итоги европеизации на исходе XX века / Отв. ред. Н.Г.Киреев. – М.: ИВ РАН, 2001. – 536 с.
105. Тюрин, В.А. История Индонезии / В.А.Тюрин. – М.: Восточный университет, 2004. – 595 с.
106. Усов, В.Н. Дэн Сяопин и его время /В.Н.Усов. – М.: «Стилсервис». – 2009.– 842 с.
107. Федорова, И.Е. Иран – США: двупольное противостояние /И.Е.Федорова. – М.: ИВ РАН, 2004. – 140 с.
108. Хачатуров, К.А. «Еретики» и инквизиторы /К.А.Хачатуров. – М.: Сов. Россия, 1988. – 128 с.
109. Хачатуров, К.А. Латиноамериканские уроки для России / К.А.Хачатуров. – М.: Международные отношения, 1999. – 394 с.
110. Художник перед вызовом времени. Социальная тема в искусстве Латинской Америки. – М.: ИЛА, 1991. – 171 с.
111. Чешков, М. А. Проблемы общей теории развивающихся стран (по материалам советских исследований 50—80-х годов)/ М.А.Чешков. – М.: ИНИОН, 1988. – 54 с.
112. Шелешнёва, Н.А. Латиноамериканская живопись XX века /Н.А.Чешков. – М.: Наука, 1990. – 255 с.
113. Шемякин, Я.Г. Европа и Латинская Америка: Взаимодействие цивилизаций в контексте всемирной истории/ Я.Г.Шемякин. – М.: Наука, 2001. – 390 с.
114. Широков, Г.К. Парадоксы эволюции капитализма (Запад и Восток)/ Г.К.Широков. – М.: ИВ РАН, 1998. – 216 с.
115. Эволюция политических систем на Востоке / Отв. ред. В.И. Данилов. – М.: ИВ РАН, 1999. – 246 с.
116. Эволюция традиционных обществ: синтез традиционного и современного / Под ред. Л.И.Рейснера, Н.А.Семенина. – М.: Наука, 1984. – 236 с.
117. Этносы и конфессии на Востоке: конфликты и взаимодействие / Отв. ред. А.Д. Воскресенский. – М.: МГИМО Университет, 2005. – 576 с.
118. ЮВА в конце XX века: политика и экономика. – М.: ИНИОН, 2001. – 231 с.
119. Япония и современный мировой порядок. – М.: Восточная литература, 2002. – 247 с.
120. Японский феномен. – М.: ИВ РАН, 1996. – 179 с.
121. Яскина, Г.С. Вьетнам. История, политика, экономика /Г.С.Яскина, Л.А. Аносова. – М.: Экономика, 2000. – 342 с.